

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы ў Мінску з Прэзідэнтам Туркменістана Гурбангулы Бердымухамедавым.

Кіраўнік беларускай дзяржавы нагадаў, што ў мінулым годзе бакі змаглі актывізаваць работу па шэрагу традыцыйных напрамкаў супрацоўніцтва, а таксама закласці аснову для прынцыпова новых.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што ў Беларусі і Туркменістана ёсць неабходныя ўмовы для збалансаванага і доўгатэрміновага нарошчвання аб'ёмаў дубавакавага гандлю, наладжвання вытворчых і кааперацыйных сувязяў.

Прэзідэнт Беларусі заявіў, што ў будучым годзе колькасць туркменскіх студэнтаў, якія навуваюцца ў беларускіх ВНУ, будзе павялічана на сто%

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што большы дынамізм неабходна надаць працэсу развіцця гуманітарнага супрацоўніцтва па шэрагу напрамкаў.

Прэзідэнт Беларусі запэўніў туркменскага калегу, што Беларусь гатова дзяліцца сучаснымі тэхналогіямі і вопытам для яшчэ больш паліпашчэння рэсурсаў развіцця эканомікі Туркменістана.

«Мы ў Беларусі звыкліся з таго, што ўзаемаадносіны на суветнай энергетычнай прасторы неабходна развіваць з улікам інтарэсаў усіх удзельнікаў — экспартэраў, імпартэраў і транзітэраў.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў падабенства падыходаў Беларусі і Туркменістана да вырашэння актуальных праблем міжнароднага энергетычнага супрацоўніцтва.

У МІНСКУ НА МАЯКОЎСКАГА ПІНУЦЬ ЛЕБЕДЗІ

Сёння — суветны дзень мытніка ЧАРГУ АДСОЦАЦ У РЕАЛЬНЫМ ЧАСЕ

Нягледзячы на зніжэнне актыўнасці суб'ектаў гаспадарання ў знешнеэканамічнай сферы, летась беларуская мытна здолела выканаць гадзавы план на 102,3 працэнта і пералічыць у рэспубліканскі бюджэт 12 трлн 426 млрд рублёў.

Мытны кодэкс саюза Беларусі, Расіі і Казахстану павінен быць прыняты да 1 ліпеня. Да гэтага ж часу ёсць намер вызначыцца і з адным з найбольш вострых пытанняў — прапарціямі размеркавання ўвазных пошлінаў паміж трыма дзяржавамі.

Тым часам у рамках Мытнага саюза ўжо з'явіліся спрэчныя моманты. І, у прыватнасці, маецца на ўвазе спгананне «нафтавых» пошлін Расіяй.

У нас падпісанае пагадненне аб парадку спганання мытных пошлін ва ўзаемным гандлі паміж Беларуссю і Расіяй, паводле гэтага дакумента з 1 студзеня мытныя плацяжы ўвогуле не спганяюцца.

Яшчэ адзін пікантны момант — узамцаванне мытнага кантролю прыянамі на мяжы з Беларуссю. Апошнім часам колькасць супрацоўнікаў на Смаленскай мытні павялічылася прыкладна на 120 чалавек.

«Чакаецца, што стварэнне Мытнага саюза дасць штуршок для развіцця знешняга гандлю. Але павелічэнню яго аб'ёмаў павіны паспрыць і іншыя акалічнасці.

Скаржэнны выдаткі, звязаны з дастаўкай тавараў на склады часовага захоўвання, змянішце часу мытнага афармлення, выключнае фактары «суб'ектыўных адносін» — гэта перавагі электроннага афармлення тавараў.

Не менш важны напрамак — абмен папярэдняй інфармацыяй аб таварах і транспартных сродках, якія перамяшчаюцца праз мяжу Беларусі і краін Еўрасаюза.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Гэта значна больш, чым у цяперашні момант. Гэта значна больш, чым у цяперашні момант. Гэта значна больш, чым у цяперашні момант.

«Гэта значна больш, чым у цяперашні момант. Гэта значна больш, чым у цяперашні момант. Гэта значна больш, чым у цяперашні момант.

«Гэта значна больш, чым у цяперашні момант. Гэта значна больш, чым у цяперашні момант. Гэта значна больш, чым у цяперашні момант.

Інтэрнэт падлягае рэгуляванню для абароны аўтарскіх правоў

Інтэрнэт павінен падлягаць рэгуляванню — гэта робяць практычна ва ўсім свеце. Такое меркаванне выказаў 22 студзеня ў Рэчыцы журналістам першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталля Пяткевіч, якая прыехала ўдзельнічаць у рабочае рэгіянальнае семінара ідэалагічных работнікаў Гомельскай вобласці.

Паводле слоў Наталлі Пяткевіч, сёння ў рэгуляванні інтэрнэту сапраўды зацікаўлены ўсе тыя, каго цікавяць праблемы аўтарскіх правоў.

Першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта звярнула ўвагу на яшчэ адну праблему, звязаную з інтэрнэтам. «Бацькі, царква, абсалютна ўсе грамадства гавораць аб неабходнасці абароны маралі.

Тыя заслоны патрэбны для таго, каб забяспечыць абарону правоў чалавека, правоў выканаўцаў, правоў распрацоўшчыкаў інфармацыі.

Паводле звестак Нацыянальнага статыстычнага камітэта, сярэдняя налічаная зарплата па Беларусі ў снежні мінулага года складала 1 млн 93 тыс. рублёў — прыкладна на 80 тысяч, або на 7,9 працэнта больш, чым у лістападзе.

Адначасова ў параўнанні з лістападам на 6,5 працэнта ўзрастае і сярэдняя рэальная, з улікам змянення спажывецкіх цэнаў на тавары і паслугі, зарплата.

Пры гэтым, паведаміла карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка ўпраўлення па рабоце з карыстальнікамі статыстычнай інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта Алена Кандрэцкая, сярэдняя налічаная зарплата ў снежні па прадпрыемствах прамысловасці складала 1 млн 188 тыс.

Што да рэгіянаў, то стабільным лідарам па ўзроўні аплаты працы застаецца сталіца, дзе ў снежні сярэдня зарплата адпавядала 1 млн 507 тыс. рублёў.

Гу «НАЦИОНАЛЬНЫЙ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНЫЙ МУЗЕЙ-ЗАПОВЕДНИК «НЕСВИЖ» (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА, АРЕНДОДАТЕЛЬ) ПРОВОДИТ АУКЦИОН

на право заключения договора аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности (сроком на 5 лет), расположенных по адресу: Минская обл., г. Несвиж, Дворцово-парковый ансамбль 16—17 вв., помещения кафе с подсобными помещениями общ. пл. 263,25 кв. м на 36 посадочных местах.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

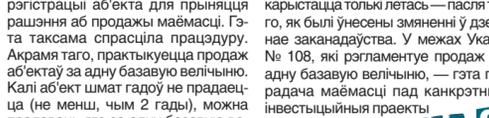
«Калі стварэцца сёння працоўнае месца, грашыца падаходных патадаткаў, то гэта будзе значна больш, чым у цяперашні момант.

БЕЛИНВЕСТБАНК БЕЛИНВЕСТБАНК ИЗВЕЩАЕТ: Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 20.01.2010 зарегистрированы изменения в проспекты эмиссии облигаций ОАО «Белинвестбанк» 17, 18 и 19 выпусков.

Уседа са пісьмом «ТАК» АБО «НЕ» Урачы гатовыя супрацоўнічаць з Царквой у асветніцтве насельніцтва наконт рэпрадуктыўнага здароўя

ПРЫВАБНЫ ВООБРАЗ БЕЛАРУСІ Уяго стварэнні бачыць санс сваёй работы дырэктар Гомельскага абласнога тэрытарыяльнага фонду дзяржаўнай маёмасці Кацярына Зенкевіч. Здаецца, што менавіта гэтая вытанчаная жанчына і ёсць той самы вобраз нашай краіны: абаяльная, сіціла, ініцыятывная і працаздольная.

Кашт і таму сёння нашы патэнцыйна-яныя пакупнікі спачатку пачынаюць глядзець менавіта той спіс, дзе аб'екты прадаюцца за адну базавую велічыню, а потым ужо іншыя.

Крымінальная адказнасць даўжнікоў у Беларусі будзе ўзмоцнена

У Беларусі неабходна павысіць адказнасць даўжнікоў, якія наўмысна не выконваюць рашэнні судоў, у выніку чого ўшчамляюцца законныя інтарэсы іншых асобаў, прадпрыемстваў і дзяржавы. Гэта тама абмяркоўвалася 22 студзеня ў час рабочай сесіі Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэна з міністрам юстыцыі Беларусі Віктарам Галаванавым.

Кіраўнік дзяржавы ўказаў на неабходнасць павышэння адказнасці даўжнікоў пры выкананні імі рашэнняў судоў і іншых уплываваючых органаў. Плануюцца ўзмацніць крымінальную адказнасць тых, хто наўмысна не выконвае гэтыя рашэнні.

Прэзідэнту было далажана аб выніках работы органаў юстыцыі ў 2009 годзе. Аляксандр Лукашэнка даў гэтай рабоце здавальняючую ацэнку і звярнуў увагу на тое, што органы натарыята павылі ў большай ступені абараняць правы грамадзян і юрыдычных асобаў.

Кіраўнік дзяржавы лічыць неабходным павышаць статус і аўтарытэт судовых выканаўцаў як прадстаўнікоў дзяржаўнай улады на месцах. Для гэтага, у тым ліку, будзе ўпарадкавана іх форменнае адзенне, уведзены адпаведныя чыны адознення.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Міністэрства юстыцыі павінна больш актыўна ўплываць на працэсы, што адбываюцца ў прававой сферы, сячыць за тым, каб праваахоўныя органы, а таксама органы пракуратуры і суды наўжыліна выконвалі складзеныя на іх абавязкі, перш за ўсё з нагоды абароны правоў і свабод грамадзян. Акрамя таго, Прэзідэнт падтрымаў ініцыятыў Міністэрства юстыцыі распрацаваць у Беларусі праграму «Дзяржаўныя архівы Рэспублікі Беларусь» і ў ёй вызначыць як месца архіваў у сістэме органаў дзяржаўнага кіравання, так і пытанні іх матэрыяльна-тэхнічнага і кадраватага забеспячэння.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Чарговыя кансультацыі Уладзіміра Макея з членамі Грамадска-кансультацыйнага савета абдуцця на гэтым тыдні

Старшыня Грамадска-кансультацыйнага савета пры Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Уладзімір Макея 22 студзеня правёў кансультацыі з некаторымі членамі савета. Аб гэтым паведаміў сакратар ГКС Уладзімір Шпакоўскі.

Абмяркоўваліся магчымыя шляхі ўдасканалення работы ГКС, міжнародны вопыт работы такіх структур, далейшыя ўзаемадзеянне савета са сродкамі масавай інфармацыі і іншыя пытанні. Кансультацыі з чарговай групай членаў ГКС абдуцця на гэтым тыдні.

БЕЛТА.

Праект указа аб 100-працэнтным ілготным крэдытаванні будаўніцтва жылля накіраваны ў Адміністрацыю Прэзідэнта

Аб гэтым паведаміў міністр архітэктуры і будаўніцтва Беларусі Аляксандр Селязнёў на пасяджэнні калегіі Міністэрства архітэктуры.

«Цяпер у Адміністрацыі Прэзідэнта знаходзіцца праект указа, у адпаведнасці з якім ліміт крэдыту для тых, хто мае патрэбу ў паліцэскай жыллёвай умове, павялічыцца да 100 працэнтаў ад кошту жылля па дамах з поўнай адзелкай. Гэта значыць там, дзе прыміаецца рашэнне, што дом уводзіцца з поўнай адзелкай, жыллё будзе крэдытавацца цалкам, — адзначыў міністр. — Чалавеку не трэба будзе ўносіць уласныя грошы». Цяпер у Беларусі лютыяны крэдыты прадастаўляюцца ў памеры 90 працэнтаў ад кошту жылля, якое будоуецца.

Аляксандр Селязнёў таксама падкрэсліў, што са студзеня 2010 года ўсё жыллё для чаргавой з прычынненнем ілготных крэдытаў павінна будавацца з поўнай адзелкай. Пры гэтым ставіцца задача вырабляць усё неабходныя матэрыялы і прымяняць іх для адзелкі, не закупляючы імпартнае. Усёго ў Беларусі ў 2010 годзе плануецца пабудавачь амаль 7 млн кв.м жылля, што на 1,1 млн кв.м перавысіць узровень 2009 года.

БЕЛТА.

ЧАРГУ АДСОЦАЦЬ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што да заходніх межаў, то тут асабліва ўвага будзе і надалей надавацца новым тэхнічным сродкам. З мінулага года на польскай і літоўскай мяжы ўжо працуюць пад інспекцыйна-аглядных комплексах, якія, у прыватнасці, дазваляюць праверыць «змест» кантэйнераў, прычэпаў, рэфрыжэратараў ці цыстэрнаў без іх адкрыцця.

У перспектыве падобныя «сканерамі» плануецца ўкамплектаваць усё асноўныя аўтадарожныя пункты прапуску і чыгуначныя станцыі. Да слова, паведаміў начальнік упраўлення арганізацыі мытнага кантролю ДМК Мікалай БУРШ, не выключана, што ўжо ў хуткім часе яшчэ два інспекцыйна-аглядных комплексы нам паставіць Кітай.

КОЛЬКАСЦ ПУНКТАў УЗРАСЦЕ

Разам з тым, падкрэсліваюць у Дзяржаўным мытным камітэце, адна з галоўных задач заставіцца раейнайшай — магчымаасць максімальна хуткага праходжання мяжы. У лістападзе мінулага года ўжо ўведзены ў эксплуатацыю адзін з найбуйнейшых у Еўропе пунктаў памежнага прапуску «Казловічы-2» з магнутасцю 5 тысяч грузаўікоў за суткі, працягваюцца будаўніцтва пункта «Дамачава» на польскай і «Бенянок» — на літоўскай мяжы. Плюс да таго летась закончанае праектаванне трох пунктаў прапуску на мяжы з Літвой, Латвіяй і Польшчай, на двух з іх («Грыгарашўчына» і «Прывалка» пачаліся работы падрыхтоўчага перыяду.

Па сутнасці, адначасна Мікалай Бурш, памежная інфраструктура спраўляецца з патокам транспартных сродкаў, выключэнні складаюць «пікавыя» перыяды — скажам, перад навагоднімі святамі ці ў сезон традыцыйных масавых выездаў беларусаў на адпачынак у Крым. Тым не менш, у ДМК распачынаецца стварэнне сітуацыйна-аналітычнага цэнтара. Дзякуючы яму, малюнка на памежных пунктах прапуску будзе адсочвацца круглыя суткі ў рэжыме рэальнага часу — гэта дазволіць аперацыйна рэагаваць на з’яўленне чаргаў. Прычым какаецца, што дзейнасць сітуацыйна-аналітычнага цэнтара ў эксперыментальным рэжыме пачнецца ў найбліжэйшы час.

Сяргей ГРЫБ.

ПРЫВАБНЫ ВОБРАЗ БЕЛАРУСІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Не ва ўласнасць а, так бы моваць, у арэнду бд грошай. Прадпрыемства распрацоўвае канкрэтны інвестпраект. Тэрмін рэалізацыі — у адпаведнасці з бізнес-планам. Яму перадаецца аб’ект у бязвыплатнае карыстанне, але, калі тэрмін рэалізацыі гэтага праекта закончаецца, існуе магчымаасць перадачы яму ва ўласнасць без абкладання падаткамі з абароту за набывдзі маёмасці — гэта вельмі выгадна. Сёлета мы ўпершыню на Гомельшчыне правелі такі аўкцыён. Перадалі новым гаспадарам 7 аб’ектаў у Хойніцкай і Чачарскай. Гэта былі фермерскія гаспадаркі, побач з імі былі нейкія аб’екты. Дадаткова гаспадары набылі новыя. Ім жа зручна: сёння яны не плацяць арэнду, можна ўкладваць грошы ў рэалізацыю бізнес-плана, арганізацыю вытворчасці, а потым яшчэ і атрымаць ва ўласнасць.

— У сельскай мясцовасці ярас і знаходзіцца большасць тых аб’ектаў дзяржаўнай уласнасці, якія звычайна прыходзіць у непрадпрытны стан...

— Яны складаюць найбольшую колькасць невыкарыстоўваемых аб’ектаў (у Гомельскай вобласці — 57%). Звычайна яны знаходзіцца на тэрыторыі камунальных сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, па-за населенымі пунктамі, шмат якія — у аварыйным стане... Не заўсёды там ёсць дарога. Існуе праблема рэалізацыі гэтай маёмасці, якая мала таго, што мае зусім не прывабны выгляд, але ж туды і цяжка пад’ехаць. Аднак спрычынны парадокс рэалізацыі такіх не вельмі прывабных для бізнесу аб’ектаў станючы адбуіся і на іх прыцягненні ў гаспадарчую дзейнасць. Мы спрабруем і такія аб’екты прадаваць, часам — удала.

У Нароўлі для пашырэння плошчы па вытворчасці труб прыватнік набыў старую ферму і права на арэнду зямельнага участка. Урашчэ ён пабудоваў новае памішканне, усталяваў абсталяванне — і ў выніку менш чым за паўгода арганізаваў яшчэ адну вытворчасць. Больш чым 90% прададзеных летась на аўкцы-

ёнах аб’ектаў дзяржамаёмасці знаходзіцца ў малых гарадах Гомельскай вобласці, дзе прапануюцца прэфэрэнцыйнага малому бізнесу.

— Якім чынам часцей за ўсё цяпер выкарыстоўваецца прададзены дзяржаўная маёмасць?

— Пры правядзенні аўкцыёна мы імкнемся максімальна пашырыць умовы выкарыстання — каб не аддуццае пакупніку. Праводзім і міні-магнаторы на гэтую тэму. Калі раней звычайна адкрывалі прадпрыемствы гандлю — гэта ж найбольш хуткі спосаб вяртання грошай, то цяпер людзі часцей бярэць памішканні пад вытворчыя мэты самага рознага прызначэння. Даволі часта — для палічэння матэрыяльнай базы ўжо існуючага прадпрыемства.

— Мне даводзілася сутыкацца з меркаваннямі, што далёка не усёды ўлады на месцах спрыяюць таму, каб чалавек пачынаў сваю справу, у тым ліку купляў будынік...

— У тых раёнах, дзе ёсць зацкаўленасць уладаў, ствараецца больш прадпрыемстваў, арганізоўваецца больш працоўных месцаў, у гаспадарчых абарот уцягваюцца большыя аб’екты, працоўная мова ідзе на аўкцыёнах аб’екты сельскагаспадарчай гандлю. Сутнасць у тым, што яны пашыраюць віды сваёй дзейнасці, плануюць займацца яшчэ гандлем і аграпракатурызмам. Гэта заслуга і ўладаў, і міні ішчым.

— У асноўным будыні ў раёнах набываючы мясцовыя жыхары? — Не толькі. Сёння набываюць такія аб’екты і гамільчаныя, і ўвогуле прадпрыемствы замежжа — для пашырэння бізнесу. Летась мы прадалі ў вёсцы Лунычы Петрыкаўскага раёна шматпактны аб’ект — аздараў-

АДНОСНЫ БЕЛАРУСІ І ТУРКМЕНІСТАНА Выходзяць на якасна новы ўзровень

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Туркменістан зацкаўлены ў тым, каб пашырыць супрацоўніцтва з Беларусію ў паліўна-энергетычнай сферы, — заявіў туркменскі лідар. — Акрамя таго, наш бок спадзяецца на пашырэнне гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва ў сферы аўтамабілебудавання, машынабудавання, фармацэўтыкі, сувязь і тэлекамунікцыі. Мы разлічваем на пашырэнне паставак прадукцыі лёгкай і тэкстыльнай прамысловасці».

Высокі госяд прапанаваў развіваць практыку правядзення беларуска-туркменскіх бізнес-форумаў з удзелам дзяржаўных і прыватных структур. Туркменскі лідар дадаў, што ў час яго сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам былі разгледжана на пытанне аб правядзенні ў найбліжэйшы час Дзён Беларусі ў Туркменістане і Дзён Туркменістана ў Беларусі.

Тавараабарот паміж Беларусію і Туркменістанам у студзені — лістападзе 2009 года склаў амаль \$68 млн і павялічыўся ў параўнанні з аналагічным перыядам 2008 года на 48 працэнтаў. Экспарт узрос на 51,5 працэнта да \$66,5 м. У структуры беларускага экспарту ў

Туркменістан асноўную долю складаюць тавары з высокай дабаўленай вартасцю: трактары, грузавыя аўтамабілі, часткі і прылады да іх, пластыкавая тара, лекавыя сродкі, з’явіліся новыя значныя пазіцыі экспарту: тэхнічны і гатовыя вырабы лёгкай прамысловасці, электрычныя трансфарматары, аўтобусы, ліфтавае абсталяванне. Перспектыўнымі з’яўляюцца сумесныя праекты па будаўніцтве вытворчых і інфраструктурных аб’ектаў, у тым ліку будаўніцтва ААТ «Белгархімпрам» горна-абагачальнага камбіната па выпуску калійных угнаенняў.

У ходзе афіцыйнага візіту ў Беларусь Прэзідэнта Туркменістана Гурбангулы Бердымухамедава падпісана 10 важных дакументаў. Кіраўнікі дзвюх дзяржаў паставілі подпісы пад сумесным беларуска-туркменскім каміонке. Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка і Гурбангулы Бердымухамедаў падпісалі пагадненне паміж дзвюма краінамі аб гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве ў галіне паставак беларускай сельскагаспадарчай, аўтамабільнай тэхнікі і гарадскога транспарту.

Урады Беларусі і Туркменістана падпісалі дакументаў аб ваенным і ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве,

Надвор’е

МАРАЗЫ

І МОЦНЫ ВЕЦЕР

У пачатку тыдня ў Беларусі паветраныя патакі з боку паўночнага захаду еўрапейскай часткі Расіі прыносяць невялікі снег, існуе больш воблачна, паведамляе рэдакцыя галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідрметэацэнтара Вольга Фядотава.

Тэмпература паветра ў першай палове тыдня ўначы 17—20, пры праясненнях да 25—28 мразу, удзень — мінус 13—20 градусаў.

У чацвер завітае вільготны Атлантычны цыклон. Пройдзе снег, месцамі мяццеля, усталяецца паўднёвыя парывысты вецер. Тэмпературны фон павялічыцца на 3—5 градусаў. Маразы ўдзень — у межах 7—14, па ўсходзе да 17, уначы — ад 13 на захадзе, да мінус 23 на ўсходзе. Нягледзячы на невялікае павелічэнне тэмпературы, будзе дэвалюці халодна 3-за моцнага вільготнага ветру парывамі да 15—20 м/с. Бліжэй да канца тыдня вецер стане слабей, а тэмпературны фон павялічыцца. Тэмпература ўначы мінус 7—14, пры праясненнях да 15—20, удзень у выхадныя — толькі 5—12 мразу. Пройдзе кароткачасовы снег.

Сяргей КУРКАЧ.

УПРАВЛЯЮЦІМ В ПРОИЗВОДСТВЕ ПО ДЕЛУ О БАНКРОТСТВЕ ООО «ЭСТИКАРУ»

НА АУКЦИОНЕ РЕАЛИЗУЕТСЯ ПОМЕЩЕНИЕ, РАСПОЛОЖЕННОЕ ПО АДРЕСУ: г. МИНСК, ул. М. БОГДАНОВИЧА, 108-2 ПЛОЩАДЬЮ 261 м², ОБЪЕКТ НЕЗАВЕРШЕННЫЙ СТРОИТЕЛЬСТВОМ, ГОТОВНОСТЬ 60 %.

Начальная стоимость объекта определена в размере 3 027 600 000 рублей. Аукцион по продаже будет проводиться по адресу: г. Минск, ул. М. Богдановича, 108-2, 8 февраля 2010 года в 11.00. Шаг аукциона установлен в размере 5 % от начальной стоимости помещения.

Задаток в счет обеспечения оплаты приобретаемого на торгах помещения определен в размере 10 % от начальной стоимости помещения и переводится на расчетный счет № 3012012400017 в ОАО «Банк Москва—Минск» в г. Минске, код 272, УНП 800003478 с даты публикации настоящего объявления до 12.00 7 февраля 2010 года.

К участию в аукционе допускаются юр. и физ. лица, которые по законодательству Республики Беларусь могут быть признаны покупателями, оплатившие задаток, своевременно подавшие заявку и необходимые документы.

Для участия в аукционе необходимо направить управлению по адресу: 220113, г. Минск, а/я 424 следующие документы: заявку, платежные документы с отметкой банка об исполнении, подтверждающие внесение участником торгов установленной суммы задатка на счет обеспечения оплаты приобретаемого на торгах имущества, юридические лица дополнительно представляют заверенные в установленном порядке копии учредительных документов, письменное решение соответствующего органа управления, разрешающее приобретение имущества, если это необходимо в соответствии с учредительными документами участника торгов, физические лица дополнительно предоставляют копию документа, удостоверяющего личность. Заявки принимаются с даты публикации настоящего объявления до 12.00 7 февраля 2010 года.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения по сравнению с предложениями других участников аукциона. Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 1 рабочего дня со дня проведения торгов.

Победитель торгов в течение 7 банковских дней со дня заключения договора купли-продажи оплачивает цену за минусом внесенного задатка, кроме того уплачиваются расходы по организации аукциона. Участником, не признанным победителем, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов. Способ уведомления участников об итогах торгов: в день торгов, публично.

До объявления торгов состоявшимися, управляющий может снять помещение с торгов. УНП 191056770

СЦЯГНУЎ СЯМЕЙНУ РЭЛІКВІЮ

У дом да пенсіянеркі 1928 года нараджэння, якая жыве па вуліцы Кірава ў Іванаве, прабураўся зламнік. Ён выбіў акно і сцягнуў гадзіннік кошам больш за 400 тысяч рублёў. Неўзабаве злодзей быў затрыманы міліцыяй.

Яна СВЕТАВА.

ВЯРНУЦЬ УКРАДЗЕНАЕ СУСЕДУ СУМЛЕННЯ ХАПІЛА. А ІНШЫМ?

Даведзшыся, што абкраў машыну суседа, зладзжожа дакачаць ся ночы і вярнуць на месца «прыхвалязаванае».

Гэтага сарамлівага грамадзяніна, які падзараецца ва ўчыненні серыі крадзяжоў з дарагіх аўта, затрымаў супрацоўнік Фрунзенскага РУУС сталіцы. Паводле звестак прэс-афіцэра Фрунзенскага РУУС Алы Галубовіч, 32-гадовы мінчанін «працаваў» выключна з аўтамабілямі БМВ Х-517 і серыі — здымаў з іх ліквы лютэраўка зданьяга віду. Прычым да свайго затрымання ён паспеў такім чынам напракудыць не менш як двум дзясяткам упадальнікам дарагіх БМВ: прынамсі, пра гэта зладзжожа сам прызнаўся праваахоўнікам. Выкрадзеныя лютэрыкі ён потым прадаваў з рук на аўтамабільных рынках, і, між іншым, браў за іх надарога. Асноўную ж частку «зарабленага» траціў на набывдзі наркатыкаў: падзароны раней ужо быў судзімы за злчынасць, звязаная з наркатыкамі, і стаіць на ўліку ў наркалагічным дыспэнсэры.

Адметна, што ў адну са студэнцкіх начэй злодзей, які вяртаўся дадому, запрымкшчы чарговую БМВ пятай серыі, якая звычайна рабіў у такіх выпадках, зняў з яе камплект лінзаві. Аднак пасля, калі даведзўся, што машына належыць суседу, паставіў іх на месца: паводле слоў затрыманага, яму стала сорамна і абудзіўся жаль да суседа.

Ігар ГРЫШЫН.

КУПІ У СЯБЕ ЗА ДЗЯРЖАЎНЫЯ ГРОШЫ

Гамяльчанын правёў хітрую аперацыю па атрыманні крэдыту на набывдзі грузавога лесавоза «Урал», які быў аформлены на яго знаёмага, але фактычна належыў яму.

Грамадзянін даў указане дырэктару створанага ім прадпрыемства на падрыхтоўку дакументаў па атрыманні крэдыту, пасля чаго пералічаныя банкам грошы — 42,5 мільёна рублёў — прывосыў сабе. Пагашачь запачынацца ён не спрабаваў. Урашчэ 54-гадовага бізнесмена вывелі на чыстую вад супрацоўнікі ўпраўлення па барацьбе з арганізаванай злчынасцю і карупцыяй па Гомельскай вобласці, паведамляе прэс-служба УУС Гомельскага аблвыканкама.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

РЫТАВАЛАСЯ ДА ПЕНСІ...

10 несапраўдных дагавораў таварнага крэдыту за тры гадзі склала загадкавае крамы ў вёсцы Карчавое Хойніцкага раёна. За кошт гэтага жанчына, якая заставалася працаваць год да пенсіі, завалодала таварна-матэрыяльнымі каштоўнасцямі амаль што на 9 мільёнаў рублёў. Крымінальная справа ў дачыненні да кіраўніцы высювай крамы ўбуджана пракуратурай Гомельскай вобласці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 26.01.2010 г. (для блн разлікаў)	
▲ долар ЗША.....	2 872,00
▲ еўра.....	4 061,01
▲ 1 латвійскі лат.....	5 735,97
1 літоўскі літ.....	1 176,62
1 чэшская крона.....	156,02
▲ польскі злоты.....	997,67
▲ расійскі рубль.....	85,43
1 украінская грыўня.....	356,11
Курсы замежных валют для беларускіх разлікаў (Центрбанк, РБ)	
USD.....	30,0946
UAH.....	37,1080
1000 BYR.....	10,5152
EUR.....	42,5808

Прамая лінія

НЕТРАДЫЦЫЙНАЯ МЕДЫЦЫНА СУПРАЦА ТРАДЫЦЫЙНЫХ ХВАРОБАў

Гоцецм нашай чарговай «прамой лініі» будзе прафесар, доктар медыцынскіх навук, загадчык кафедры рэфлексатэрапіі Гомельскай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, галоўны спецыяліст па нетрадыцыйных метадах лячэння Міністэрства аховы здароўя Беларусі Аляксандр СІВАКОВ.

Аляксандр Паўлавіч вывучае ўсходнюю медыцыну больш за 30 гадоў. Чатыры разы ён стажыраваўся ў Кітаі, а ў 1991 годзе — у Інстытуце традыцыйнай в’етнамскай медыцыны. Аб тым, якія сучасныя тэхналогіі нетрадыцыйнай метадаў лячэння існуюць і пры якіх захворваннях дапамагаюць, вы можаце спытаць у нашага госяд.

«Прамая лінія» абдуцця СЕННЯ, з 12.00 да 13.00 па нумарам 8(017) 292 38 92 / 292 38 21. Папярэднія пытанні можна задаваць па нумарам 8(017) 287 18 29 (Святлана Барысенка) / 287 18 36 (Вольга Шаўко).

РУП «ВИТЕБСКИЙ ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ВИТЕБСКМЕБЕЛЬ»

Лот: Производственное здание Цех № 12 площ. 6210,6 кв.м, производственное здание Цех № 2 площ. 11560,8 кв.м, производственное здание «Сушилка» площ. 764,6 кв.м, производственное здание «Механические мастерские» площ. 294,7 кв.м, склад РСГ площ. 107,5 кв.м, производственное здание лесопильного цеха площ. 1077,8 кв.м, склад-сарай сухих мебельных заготовок площ. 467,4 кв.м, здание КНС площ. 45,4 кв.м, здание гаража площ. 515,3 кв.м, производственное здание «Склад готовой продукции № 2» площ. 1946,9 кв.м, склад-сарай сырых мебельных заготовок площ. 379,7 кв.м, производственное здание «Обойный цех» площ. 2583,6 кв.м, здание мелдулката площ. 378,0 кв.м, здание административно-бытовое площ. 623,0 кв.м, производственное здание энергоблока площ. 1022,0 кв.м, производственное здание «Энергоцех» площ. 161,0 кв.м, здание котельной площ. 1089,8 кв.м, 7/25 доли капитального строения (малога гаража) площ. 222,3 кв.м, эстакада площ. 84,0 кв.м, автомобильный проезд площ. 6446,5 кв.м, внутрислощадочные сети электроснабжения протяженностью 4734,0 м, внеплощадочные сети электроснабжения протяженностью 1700,0 м, наружный водопровод протяженностью 24,57 м, канализационно-ливневая сеть протяженностью 1162,9 м, хозяйственно-бытовая канализационная сеть протяженностью 1928,6 м, трубопровод тепловой сети протяженностью 1588,5 м, трубопровод горячего водоснабжения пл. 922,8 кв.м, трубопроводе тепловой сети протяженностью 284,2 м, сеть технологических трубопроводов протяженностью 952,1 м, проезд площадью 1405,2 кв.м, строительные материалы, использованные на возведении следующих объектов: здания склада с подвалом, здания склада, здания неустановленного назначения (вытопки), здания котельной (переоорудование склада ЛВЖ), хлаторных очистных сооружений, сооружений неустановленного назначения (очистное сооружение), сооружения для сбора мусора, противопожарного водоема, пожарного резервуара, наружной сети освещения, эстакады теплотрассы (12 опр железобетонных) и ограждения железобетонного и прочие основные средства и товарно-материальные ценности ОАО «Витебскмебель» (перечень опубликовано на сайте www.Ocenka.by), начальная цена продажи с учетом НДС 6 877 910 997 рублей. Имущество расположено по адресу: Витебск, ул. Павлова, 48. Для обслуживания вышеуказанных объектов недвижимости выделены земельные участки об. площ. 8,9765 га. С техническими характеристиками объектов можно ознакомиться у Организатора торгов в Продавца.

Официальное извещение опубликовано в Бюллетене «Конкурсные торги в Беларуси и за рубежом» от 06.10.2009 года № 37.

Аукцион состоится 26 февраля 2010 года в 10.00 по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заявления принимаются в рабочие дни по 25.02.2010 г. включительно с 8.00 до 17.00 по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заключительная регистрация участников проводится в день проведения аукциона с 09.30 до 10.00 по месту проведения аукционных торгов.

Ты пазнаеш яе з тысячы...

Больш за 1000 дзяўчат хочаць стаць новай «Міс Беларусь». Аднак журы дасць шанц толькі 3 прыгажуням з кожнай вобласці

Хоць і складалася уражанне, што за апошня гады конкурсамі прыгажосці нас «перакармілі», ахвотных паўдзельнічаць у іх менш не стала. Ну, хіба зусім няясна.

Сёлета, расказала «Звяздзе» прэс-сакратар тэлеканала АНТ Таццяна Курбат, на кастынгі ў абласных гарадах, Барысаве і Мінску прыйшлі больш як 1,5 тысячы дзяўчат. Праўда, да рэгістрацыі даспелі значна менш — каля 1000, астатнія не адважалі заступіцца патрабаваным (маладзейшыя за 18 або старэйшыя за 24 гады, рост істотна меншы за 175 см, грамадзянства не беларускае або ў графе «сямейнае становішча» — недапушчальнае для любой міс слова «замужам»). У Мінску за два дні журы прагледзела 400 дзяўчат — дарэчы, на добрую сотню менш, чым у папярэднім конкурсе 2008 года. На гэтым тыдні экспертная камісія, прагледзеўшы папярэдняе адбараня 300 анкет, вызначыць па 3 дзяўчыны з кожнай вобласці і Мінска, якія атрымаюць пушэку адрозні ў фінальнае шоу. Імёны гэтых шчаслівак будзюць названыя на пачатку лютага, і тады ж арганізатары абяцаюць раскрываць сакрэт, які прыз чакіе пераможцу — сталічная кварэра, аўто, пэўная сума грошай ці яшчэ нешта. «Нікога не пакрыўдзім», — запэўніваюць на АНТ.

Але гэта пакуль што — справа будучага часу. А карэспандэнты «Звязды» ў мінулыя выхадныя назіралі ў часе рэальнага, як сёлета адбываецца пошук першай беларускай прыгажуні.

Нягледзячы на тое, што з тэлеэкрану папярэджвалі — дзяўчаты, рыхтуючы не толькі купальнікі і вашу парадную ўсмешку, але яшчэ і ўсе свае таленты — кандыдаты часцей за ўсё губляліся, калі іх прасілі расказаць пра сябе.

«Рост у мяне дзесці 173—175», «параметры мае сярэднія», «люблю гуляць, чытаць і бавіць час з сябрамі» — паслухайшы дзяўчыны лопат дзяўчат, судзіць уздыхалі і звыкла бралі справу ў свае рукі. Студэнтку, спецыяльнасць якой звязана з тэатральным мастацтвам, папрасілі паказаць... мікрахвалевую печку. Атрымалася не тое каб падобна, зорнае забавна. «Гэта ў вас старая, савецкай вытворчасці мадэль?» — размоваў вынік шоумен Яўген Булка. Дзяўчыну, якая навукавала на сурдаперакладчыка, спыталі: «Вы можаце паказаць зарэз «тэлеканал АНТ пачынае кастынг?» — «Не магу, — шчыра прызналася прыгажуня, — вельмі хвалюся». Хвалюлася дзяўчына, між іншым, не дарэмна — яе прапусцілі ў наступны тур, дэфіле ў купальніках. Падаўшыся на ўгаворы суддзяў, яшчэ адна паненка,

падабаецца, крыважэрна выдала: — Забор крывы з вены!

Аднак манерная эстэтыка суддзям не спадабалася, і наступны тур дзяўчына не трапіла.

Дзяўчатам, якія ўмелі (або лічылі, што ўмеюць) спяваць, журы прапаноувала адрозні гэта і прадэманстраваць. Бралі хто чым мог — хто «Купалінкай», а хто хітом Рыаны, хто савецкай эстраднай класікай, хто ўрыўкамі з песень Арбакіца, а хто і... са сваіх уласных. «Парадуецце нас чым-небудзь?» — запэўніліся прадстаўнікі мадальных агенцтваў у загаравай бландзіцы. «Натуральна», — заўміхалася дзяўчына, у якой здымачная група адрозні з пазнава ўдзельніцу гурта «Лас-Вегас» Марыну Камінскую.

Да слова, сярод сёлетніх прэтэндэнткаў на карону «Міс Беларусь» аказалася як ніколі шмат «зорчак». Найперш ужо тытулаванае

У купальніках прыгажуні мерзілі не на жарт, таму курткі і паліто сіджалі літаральна перад выходам на подыум.

прыгажуняў — удзельніца фіналу «Міс Беларусь-2008» палачанка Вольга Прышывалка, «Віцэ-міс Мінска-2008» Дар'я Саладуха, «Міс МАХІМ-2008» і «Міс Фота» на міжнародным конкурсе «Міс Універсітэт свету-2007» Яўгенія Неронская. «Жэня, — з лёгкім здзіўленнем запыталася гаспадыня мадальнага агенцтва Тамара Ганчарова, — а навошта табе гэта?» «Чаму б і не паспрабаваць уласныя сілы, — не разубілася дзяўчына, — да таго ж тытула «Міс Беларусь» у мяне яшчэ не было». Акрамя загартаваных байдоў конкурсу прыгажосці, прыйшлі сябе паказаць і іншыя відмовы дзяўчаты — мастацкая гімнастыка, удзельніца «бронзавыя» беларускай каманды-чэмпіёні Алімпійскіх гульняў у Пекіне-2008 Зінаіда Луіна лёгка, быццам гуляючы, паказала эцюд са стужкай, а віцэ-чэмпіёнка Беларусі 2009 года па бальных танцах

«Віцэ-міс Інтэркантыненталь-2009». Марыя Есман не вытрымлівала ролю строгага судзі, бо шчыра перажывала за многіх сваіх сябровак, хто прыйшоў на кастынг.

пачатковец — чырлідар, пратанчыла завадную кампазіцыю... з туплямі ў руках замест пампонаў.

— Я захапляюся спортам, паведамліла чарговая ўдзельніца.

— Якім? — зацікавіўся Герман Цітоў.

— Ну... Любим.

— А ядро калі-небудзь штурхалі? — паставіў дзяўчыну ў тупік тэлеведучы. Тая толькі рукамі развяла — не, не давялося. А калегя Герман, Яўген Булка, не прамінуў пахартвацца.

— Ты яшчэ што-небудзь слытай — ядро сюды палаяць!

— Я працую медсястрой у хірургічным аддзяленні, — падкрэслена манернай інтанацыяй і жэстыкуляцыяй уразіла прысутных наступная кандыдата.

— Ну, раскажыце пра сваю працу.

— Стаілу кропельніцы, таблёткі даю, кроў бярэ, — пачала пералічваць дзяўчына. А на ўдкладненне, што з гэтага найбольш

«Танцуюце часцей!» — прапанавала журы пасля запальнага выступлення дзяўчыны, якая захапляецца чырлідыгам.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

НАПЯРЭДАНІ Таццяна-адрозні ў Мінску адбылося адрозні два балі: у Нацыянальным мастацкім музеі і ў Мінскім гарадскім палацы дзяцей і моладзі.

Ініцыятарам балю, які быў дадзены ў гонар святой пакутніцы Таццяны ў Мінскім гарадскім палацы дзяцей і моладзі, стала прыватная моладзь краіны. Першы такі бал адбыўся год таму, ён называўся Срэценскі, супадаў з Днём прыватнай моладзі, меў поспех, таму вырашана было вопыт паўтарыць.

— Сёлета Дзень прыватнай моладзі прыпадае на Вялікпост, таму мы прызначылі бал на прыздэкаваны Таццяна-адрозні дзень, — тлумачыць арганізатары балю. — Былі нажаданні праводзіць такія балі часцей, напрыклад, летам рабіць яшчэ адзін, але арганізаваць такое мерапрыемства няпроста. Патрэбныя грошы, пляцоўкі, харографы, добра было б мець спонсараў. Магчыма, у будучым зрабіць некалькі падобных балаў на год і атрымаецца.

Арганізатарамі Зімовага балю ў гонар пакутніцы Таццяны выступілі Моладзевы цэнтр мінскага прыхода імя прападобнага Серафіма Сароўскага і Інстытут тэалогіі імя святых Мя-

ЗІМОВЫЯ БАЛІ ў ТАЦЦЯНІН ДЗЕНЬ

фодзія і Кірыя БДУ. Падрыхтоўка была досыць сур'ёзнай, рэпетыцыі з прафесійнымі харографамі распачаліся за 3 месяцы да прызначанай даты. Дарэчы, на баль запрашаліся маладыя людзі любога веравызнання і светапогляду. Галоўнай умовай для ўдзелу было веданне і трыманне бальнага этыкету і... наўнясуць некаторай сумы грошай. Уваходныя білеты былі ім'яннымі і каштавалі па 35 тысяч рублёў. Гэтыя сродкі працаваліся для наладжвання фуршэту і закупкі прызоў.

З бальным этыкетам можна было азнаёміцца на рэпетыцыях, на інтэрнэт-форуме besedka.info, а таксама патэлефанавашу арганізатарам. Для таго каб патрапіць на баль, важна было належным чынам апрацуваць. У дзюнах і джэмперах пускалі толькі журналістаў

і гукаржысёраў. На дзяўчатах, а таксама іх сваячках, калі такія хацелі прыйсці, павінны былі быць вечаровыя альбо бальныя сукенкі, пажадана доўгія, туплі, пальчаткі альбо міданкі і прычоскі. Мужчыны дапускаліся ў афіцыйных касцюмах, smoking, параднай ваеннай форме, гальштуках-бавачках і... у белых пальчатках. Хоць апошняе было пажаданым, а не абавязковым, крама ваеннага адзення, дзе можна такія пальчаткі набыць за 22 тысячы беларускіх рублёў, адчула нечаканна для сябе ажыятаж.

Наша мэта — адраджэнне бальнай культуры і стварэнне альтэрнатыўнага віду адпачынку ў супрацьвагу дыскатэкам і начным клубам, — расказваюць арганізатары Таццяна-адрозні балю ў Палацы дзяцей і моладзі. — Гэта таксама магчыма дзяля прыватнай моладзі аб'яднацца і пазнаёміцца. Наш бал — гэта не толькі танцы, але яшчэ і азнаёмленне з культурай Беларусі і іншых народаў свету, гэта, у некаторай ступені, і маральнае выхаванне. Бо само навучанне класічным бальным танцам прадугледжвае пэўнае стаўленне партнёраў адно да аднаго. Мужчыны тут вучацца браць на сябе адказнасць, а жанчыны — дзяляцца. Бо ён вядзе, а яна слухаецца. І, вядома ж, усе павінны павяжаць адно аднаго. Бал, апроч усяго, — гэта гімн прыгажосці.

На Зімовы балі ў Палац моладзі сабралася 250 чалавек, сярод удзельнікаў былі госці з Брэста, Гомеля, Баранавічаў, Віцебска, а таксама з Расіі і Украіны. Праграма была вельмі насычанай, яна складалася з 4 аддзяленняў, адно з якіх было цалкам прысвечана беларускім шляхетным і народным танцам. Гэта аддзяленне праводзіў Тэатр сярэднявековай культуры «Яварына». На балі працавала «Бальная пошта», праводзіліся майстар-класы па танцах і конкурсы. Доўжыўся бал больш за 5 гадзін. Узрост удзельні-

каў — ад 16 да 30 гадоў. Але былі і маладзейшыя.

— Мы з сястрой даведаліся пра бал з абвесткі ў нашым храме, — расказвае 13-гадовая мінчанка Яна Тарасова. — На рэпетыцыі мы ўжо не паспявалі хадыць, бо даведаліся за тры дні да даты. Я апраунала бальную сукенку, якую мне падарыў дзядуля, зрабіла прычоску, сястра мая Ева, ёй 15 гадоў, зрабіла тое ж, і мы прыйшлі разам з маці. Нам тут вельмі падабаецца.

Удзельнікі пагаджаюцца, што бал удаўся, і што сёлета ён атрымаўся яшчэ лепей, чым мінулы раз. І яшчэ. Нягледзячы на тое, што бальная культура была страчана, адно з прызначэнняў балю засталася нязмённым. Як і ў часы Пшукіна і Міцкевіча, балі і ў XXI стагоддзі застаюцца спосабам сустрэць сваю адзіную палавінуку.

Арганізатары Зімовага балю ў гонар пакутніцы Таццяны заўважылі, што толькі падчас рэпетыцыі ўтварылася некалькі закаханых пар. Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

На балі, прысвечаны Таццянінаму дню, які адбыўся ў Нацыянальным мастацкім музеі, усе дзяўчаты і жанчыны з гэтым імем мелі магчымасць трапіць бясплатна. Больш за тое, яны яшчэ атрымалі салодкія падарункі ад «Сладкіча». Музей ужо другі год запар праводзіць падобнае свята для Таццяны. У рамках яго прайшоў конкурс прыгажосці сярод студэнтка мінскіх навуковых устаноў. Пераможцай конкурсу прызнана студэнтка акадэміі музыкі Марыя Мішчанка. Марыя ЖЫЛІНСКАЯ. Фота аўтара.

«БЕЛАЎТАДАРА» ПЛАНУЕ

На расшыраным пасяджэнні калегіі Дэпартаменту «Белаўтадара» выступіў намеснік міністра транспарту і камунікацый Анатоля ЛЫЦІН.

Летас з асноўнымі параметрамі сацыяльна-эканамічнага развіцця Дэпартамент «Белаўтадар» справіўся. Выканана праграма работ па ўтрыманні, рамонт, рэканструкцыі і будаўніцтве. Зроблены капітальны рамонт 163 км дарог і 1026,5 паг. м мастоў, а па бягучым рамоне адрамантавана 2882,8 км дарог і да 2 тыс. паг. м мастоў. Адзначаны і негатыўныя факты. Напрыклад, завышэнне аб'ёмаў выкананых работ, іх аплаты, кошту матэрыялаў.

Працоўная дысцыпліна таксама дае збоі. Прыцягнутую ўвагу выпадак, калі балоны з газам перавозілі разам з людзьмі і адбыўся выбух... Здраецца і п'янства на працы.

Што датычыцца задач на 2010 год, то плануецца ўвесці ў эксплуатацыю 40,2 км рэспубліканскіх аўтадарог. Будзе працягвацца будаўніцтва пад'язных дарог, звязаных з узвядзеннем АЭС.

У 2010—2011 гадах неабходна забяспечыць будаўніцтва аў-

У Баранавічы з'ехаліся дарожнікі краіны, каб падвесці вынікі сваёй дзейнасці за 2009 год і акрэсліць план работы на гэты

тадарожнага абходу з інжынернай інфраструктурай вакол тэрыторыі НП «Белавежская пушча».

Будуць працягнуты работы па рэканструкцыі аўтадарогі М-5 Мінск—Гомель. Суветны банк пацвердзіў свой намер выдзеліць 150 млн. долараў крэдыту на рамонт участка Мінск—Баўрыск на дарозе М-5. Разам з гэтым з-за недахопу фінансавых сродкаў не будзе магчымымі правесці запланаваны рамонт рэспубліканскіх аўтадарог у поўным аб'ёме.

На плошчы Леніна «Белаўтадар» арганізаваў выставу дарожнай тэхнікі. Нягледзячы на моцны мороз, яна прыцягнула ўвагу гараджан.

Сымон СВІТУНОВІЧ. Фота аўтара.

Выпрабавана на сабе

ЯК Я КАТАЎСЯ НА КАНЬКАХ У «МІНСК-АРЭНЕ»

Карэспандэнт «Звязды» выпрабаваў на сабе найвялікшую лядовую арэну краіны

«Мінск-Арэна» адчыніла свае дзверы для звычайных аматараў катання адрозні пасля навагодніх святаў. Прызначана шчыра, на каньках я катацца не умею, але люблю. Бо нават калі грывнешся заднім месцам аб лёд — станоўчы эмоцыялі маса. А што яшчэ трэба ад адпачынку?..

Як тэатр пачынаецца з гардэроба, гэтак лядовы палац, тым больш такі грандыёзны як «Мінск-Арэна», пачынаецца з паркоўкі. Падрываю. З боку перапаранальні, абвуч канькі, боты здаеш у асобны гардэроб. Тут жа — прыбіральня. Дзе, праўда, пакуль няма лютэрэў і не працуюць сушыльнікі для рук (хоць вісяць на сценках). У жаночай прыбіральні (падзялялася са мной паненка) яшчэ і кабінкі не замыкаюцца...

Калі спазніліся на пачатак сесанса — не бяда. Можна проста пабадзяцца, паразглядаць новенькі шыкоўны каток, можна выпіць гарбаты ў кавярні (знаходзіцца тут жа, калі гардэроба, альбо на паверх вышэй — яшчэ адна).

— Можна, драбязою даць? — пытаюся ў бармэна.

— Што вы, драбязы ў мяне хапае — тут жа дзеці купляюць!.. — усміхаецца ў адказ той.

Дзецяў тут сапраўды балдзёжана. Нават для мяне каток выглядае агромністым, а яны, забягаючы на балкон і пабачыўшы ўсю прасторы, не хаваюць эмоцыі:

— Вау!.. Нічога сабе!.. Ты паглядай!.. Оро!..

...Восе скончыўся папярэдні сесанс, адмысловая машына выехала абнавіла лёд, і — запускаюць нас. Сама каробка з лёдам для катання знаходзіцца ў цэнтры канькабэтнага стадыёна. Цікава падумама — калі аматары пакоўцаў не пасвалі лёд самага бэавага круга, з гардэроба да катка вядзе спецыяльны

я разумею — не адзін я такі дурань, што не ведаю, дзе тут каток.

Іду строга па маршруту. І праўда — дзверы на каток! Заходжу!

— Усе правільна, катацца тут, толькі кася знаходзіцца ў суседнім будынку, з вуліцы. Выходзіце — і направа метраў 200, — ветліва тлумачыць ахоўнік.

Відаць, паставіць будачку з цёткай, якая прадае квіточкі, у самім катку было тэхнічна немагчыма? Таму па добрай беларускай традыцыі квітка трэба прадаць у суседнім будынку?

Тупаю туды (на двары мінус 20 — чаму б не прагуляцца, зрэшты?..) Кошты прымальныя: 45 хвілін катання — 8000 рублёў (дзецяў да 16 гадоў — 4000), узяць канькі напраект — 4000 (для ўсіх).

А ў самім катку, скажу я вам, усё зроблі дэжурны і па-еўрапейску. Здаеш куртку, бярэш канькі, ідзеш да пакоя-перапаранальні, абвуч канькі, боты здаеш у асобны гардэроб.

Тут жа — прыбіральня. Дзе, праўда, пакуль няма лютэрэў і не працуюць сушыльнікі для рук (хоць вісяць на сценках). У жаночай прыбіральні (падзялялася са мной паненка) яшчэ і кабінкі не замыкаюцца...

Калі спазніліся на пачатак сесанса — не бяда. Можна проста пабадзяцца, паразглядаць новенькі шыкоўны каток, можна выпіць гарбаты ў кавярні (знаходзіцца тут жа, калі гардэроба, альбо на паверх вышэй — яшчэ адна).

— Можна, драбязою даць? — пытаюся ў бармэна.

— Што вы, драбязы ў мяне хапае — тут жа дзеці купляюць!.. — усміхаецца ў адказ той.

Дзецяў тут сапраўды балдзёжана. Нават для мяне каток выглядае агромністым, а яны, забягаючы на балкон і пабачыўшы ўсю прасторы, не хаваюць эмоцыі:

— Вау!.. Нічога сабе!.. Ты паглядай!.. Оро!..

шыкоўны каток, можна выпіць гарбаты ў кавярні (знаходзіцца тут жа, калі гардэроба, альбо на паверх вышэй — яшчэ адна).

— Можна, драбязою даць? — пытаюся ў бармэна.

— Што вы, драбязы ў мяне хапае — тут жа дзеці купляюць!.. — усміхаецца ў адказ той.

Дзецяў тут сапраўды балдзёжана. Нават для мяне каток выглядае агромністым, а яны, забягаючы на балкон і пабачыўшы ўсю прасторы, не хаваюць эмоцыі:

— Вау!.. Нічога сабе!.. Ты паглядай!.. Оро!..

...Восе скончыўся папярэдні сесанс, адмысловая машына выехала абнавіла лёд, і — запускаюць нас. Сама каробка з лёдам для катання знаходзіцца ў цэнтры канькабэтнага стадыёна. Цікава падумама — калі аматары пакоўцаў не пасвалі лёд самага бэавага круга, з гардэроба да катка вядзе спецыяльны

пэдзэмы тунэль з гумоваю падлогаю — каб не псаваць лязо канькоў. Выходзіць ужо ў сярэдзіне поля, ля увахода на сам каток.

Лёд класны. Такі слізкі, які бывае толькі на закрытых катках. І канькі, якія бярэш напрокат, здораўскія — пэўна, таму што яшчэ нямат. Людзей шмат (я катаўся ўдзень у суботу), але кожны едзе сам сабе і не зямінае іншым. Тут і бацькі з дзельмі, і закаханыя парачкі, і асобныя катальшчыкі, і сямейныя кампаніі.

Уздоўж каробкі для катання — лавы для адпачынку: вельмі зручна для непадрыхтаванага аматара. 45 хвілін пралітаюць нязмушана і не заўважна — здаецца, роўна столыкі і хацеу пакатацца, ні больш, ні менш. Грывнуўшы ўсяго тры разы — на апошняй хвіліне, калі ехаў да лавы забіраць кофту. На катку, дарэчы, не так і халодна — спачатку ў зброірусы пальчаткамі, кофтай і шалікам, але пасля некалькіх колаў пачынаюць толькі пальчаткі — і тое, каб падаць было прыемна.

Адкінуўшы некалькі арганізатарскіх недахопаў, апісаных у пачатку, можа падумаваць, што «Мінск-Арэна» — судовае

месца для тых, хто любіць альбо ўмею катацца на каньках. І мінчане гэта, здаецца, пахоўваюць. Відавочна, што да походаў у кіно і «пакарміць качак» людзям дадалася яшчэ адна прыемная і карысная забава.

Глеб ЛАБАДЗЕНКА.

Лёд класны. Такі слізкі, які бывае толькі на закрытых катках. І канькі, якія бярэш напрокат, здораўскія — пэўна, таму што яшчэ нямат. Людзей шмат (я катаўся ўдзень у суботу), але кожны едзе сам сабе і не зямінае іншым. Тут і бацькі з дзельмі, і закаханыя парачкі, і асобныя катальшчыкі, і сямейныя кампаніі. Уздоўж каробкі для катання — лавы для адпачынку: вельмі зручна для непадрыхтаванага аматара. 45 хвілін пралітаюць нязмушана і не заўважна — здаецца, роўна столыкі і хацеу пакатацца, ні больш, ні менш. Грывнуўшы ўсяго тры разы — на апошняй хвіліне, калі ехаў да лавы забіраць кофту. На катку, дарэчы, не так і халодна — спачатку ў зброірусы пальчаткамі, кофтай і шалікам, але пасля некалькіх колаў пачынаюць толькі пальчаткі — і тое, каб падаць было прыемна.

Адкінуўшы некалькі арганізатарскіх недахопаў, апісаных у пачатку, можа падумаваць, што «Мінск-Арэна» — судовае

месца для тых, хто любіць альбо ўмею катацца на каньках. І мінчане гэта, здаецца, пахоўваюць. Відавочна, што да походаў у кіно і «пакарміць качак» людзям дадалася яшчэ адна прыемная і карысная забава.

Глеб ЛАБАДЗЕНКА.

ЛЫЖКА ДЗЭГЦЮ

Ні ў самім катку, ні на паркоўцы вакол яго, ні на вонкавых шльыдах — ні слова па-беларуску. Адрозні і не зразумее, што ты ў Мінску, а не ў якім Урліпску. Рабіць, відаць, для замежнікаў — з цвёрдым перакананнем, што які-небудзь англічанін ці француз зразумее на «веліком і могу-чым». Сумна...

Фота Таццяны ШАНУЦЬКІ.

Стань юным беларускамоўным паэтам!

Дзеткі, якія прыдумваюць лепшы беларускамоўны верш пра «Звязду» — найстарэйшую газету нашай краіны! — пра родную беларускую мову, атрымаюць запрашалны білет на адзін з найлепшых спектакляў у лясчынскім тэатры і фірмовыя прызы ад нашай газеты. Такую ідэю з задавальненнем падтрымалі ў Віцебскім «Беларускім тэатры «Лялька». А чаму б і не? Мастацкі кіраўнік «Беларускага тэатра «Лялька» Віктар Клімчук і ягоныя калегі — сапраўдныя рупліўцы беларускай культуры. Вось, напрыклад, беларускамоўныя святочныя навагоднія і календарныя паказы для дзяцей з чароўнай гісторыяй пра маленькае Тыграня, якое дапамагло Дзеду Марозу падараваць дзецям навагодняе свята. Ды і святочныя ранішнікі — а ў перадсвяточны і святочны дні іх было больш за трыццаць, яшчэ з салодкімі падарункамі, — на памяць для ўсіх юных глядачоў.

Хачу зазначыць: варанчыя ўрок пайшоў кату на карысць.

Віцебскаму лясчынскаму тэатру вось ужо больш за дваццаць гадоў. Нават цяжка пералічыць краіны, дзе выступала «Лялька». І — цуд! — гледачы разумелі акцёраў на сцэне без перакладу. Таму, што сапраўднае мастацтва не патрабуе перакладу. «Лялька» — уладальнік некалькіх Гран-пры самых прэстыжных міжнародных фестываляў. У рэпертуары тэатра дзясяткі спектакляў як для дзяцей, так і для дарослых. У ліку іншых і «Ладдзя распачы» па аднайменнай апавесці Уладзіміра Караткевіча.

Многія дзеткі, якія яшчэ і ў школе не вучацца, тых, хто яшчэ не вучацца родную мову, бадай, упершыню ў жыцці, на жаль, чуюць і разумеюць беларускую мову менавіта ў гэтых тэатры. Беларуска культура, як гаварыцца, правільна баль у тэатры. Вось і даецца шанц юным навед-

СВЯТА СТАРОЕ, ЗАБАЎКІ — НОВЫЯ

...Не ў памяці, у які гэта вечар было, але ж у календы — факт. Толькі справы свае завяршыў, толькі заняў сваё каронае месца на канале перад тэлевізарам, сын падыходзіць, пытаецца:

- Тата, ты ж каналы без пульта зможа пераключыць?
 - А што — сапсаваўся? — спалохаўся я.
 - Не, але можна я яго з сабою возьму?
 - Навошта?
 - Ну разумеш...
- Не ведаю, як ваша дзятва, мая чарговую казку пра белага бычка — у сучаснай інтэрпрэтацыі — вось так пачынае расказваць.
- Пакуль я слухаў яе, пакуль затым пераварваў, хлопці знік.
- Ну знік і знік — дзела маладое. Але ж назаўтра ў вёску павінны былі смачны хлеб прывезці — «гародскі». Жонка занятая, сына з гарматай не падняць, давялося самому папалесці. Іду — чую (здаецца яшчэ) бабы шумяць.

— Ты ведаеш, кумачка, — першая гаворыць, — нешта з маім «Віцязем» збравілася. Учора, во, то зараве, то сцігне, то зараве...

— Гэта што, — усклікае та кума, — вось мой учора... Уключыла АНТ, — ён сам на «Лад» пераключыла, потым на БТ, потым зноў... Аж вачам нядобра збравілася!

— Вой, бабачкі!.. А я ж думала, што толькі ў мяне бяда? — неўрадуемела зацягвае трэцяя. — Уключыла во учора, — выключыла... Сам. Зноў уключыла, зноў выключыла. І новы ж, халера... Што з ім збравілася? Магчыма, паслухаў бы гэтую гаману ды забьюсь — увагі не надаў, але ж прыходжу дамоў, ведаю свой кажух, — бачу з нагруднай кішні ў сынавай куртцы дыстанцыйны пульт тырчыць...

Хачеў было пабудзіць — доць прычыны, але ж і сам думкаў. Тэлевізары ў вёсцы ва ўсіх ё — пераварыла, айчынай вытворчасці, бо і недаргагі, і нядрэжныя, і гарантыя ты рады... Пульта, адпаведна, падобныя. Вось хлапцы і скарысталіся. А што? Цераз плот пераскочылі, да акна падкараўся і смеіўся з бабুল, пакасоўчы хлопкі...

То дарэмна мо кажуць, што дыстанцыйны пульт для кіравання тэлевізарам вынайшў гультай? Мо ўсё-тні жартаўнік? На Каляды? Бо колыкі ж можна дзверы падпіраць, вяснічкі зносіць ды шкло на комін цягнуць? Трэба ж і новае нешта прыдумаць. Ці не так?

УРОК

...Выходжу гэта нежк з пад'езда (лёгка марозчык, басянежка, рання), бачу Марык (суседчын кот, рыжа-белы, укормлены) да зямлі прыслаў — папаянае ўсчыняе. Няма мазгоў — лічы калекла! — кідаю ў яго агарод. — Варона — гэта ж табе не мокры верабей, — птушка разумная, моцная...

Зрэшты, люблю шпіто, час церпіць — дай, ду-маю, паназіраю.

Бачу варона (ці то ад занятасці сваёй, ці то ад гонару) зпамысльніка не заўважае, дзелавіта так вакор рабіны ходзіць — выглядае зайнятай ягады. «Вось табе і на, — чухаю патыліцу, — арнітолагі, палюнічыя, натуралісты ў адзін голас сьвяджаюць, што яна — птушка зоркая. А тут, атрымілавецца, за сем метраў кацёр не бачыць? Трэба ёй свіснуць, папа-рэдзіць...»

Не паспеў. Бачу — варона та запаволіла крок, затым спынілася, «наваля» леева вока на ката і... наасустрч яму.

Контратакі, ды яшчэ лабай, Марык яўна не чакаў, замітусіўся: што ж, што рабіць? Прыстаў, рэзка крутануў галавою ў пошук хованкі і, не знайшоўшы, дугою выгнуў спіну, злосна ашчарыўся і зашыпеў.

Варона з паднятай лапай на і мгненне замерла, лота бліснула чорным вокам на рыжга агресора і двочыні гучна каркнула. Але ж і такога «раздзьмутага» нахабніка яна не спужалася.

«Во малайчына! — пахваліў я птушку. — Паўчы, паўчыны яго, талерантасці разбэшчанага хатняга ўлюбёнца».

Варона, аднак, закліку майго не пачула, — шумна узляцела. Куды, — бы з катом болей не глядзець. Ён усючыю на жоўта-белую латуку пры гаражы і лена заблаваўся. Я таксама пакінуў свой назіральны пункт, мінуў дом. І раптам пачуў адрывістае, клічнае карканне: увероў быў з тузін варон. За ім — яшчэ адзін. Буўня чорныя птушкі, зрабіўшы паўкруж, пачалі зніжацца. «Што тыя ніндзя-дыверсанты!...» залюбаваўся я. — Не інакш, на нашым сметніку карпаратыўны сьняданак прызначылі? Памыліўся: вароны спрактыкавана разбіўшыся на эскандрылі і звены, злёту атакавалі... Марыка. Тлусты кот (што рабіць?) мігзлем кульнуўся долу, палез пад лаўку. Але і там яго даставіла дзюбы чорных малаанак...

І тады, губляючы надзею ўратавацца, Марык — во, шалёная галюйка! — прымае адчайнае рашэнне: праз увесь двор кідаецца да свайго пад'езда, на адным дышку даб'ягае і... б'ецца лбом — дзверы зачыненыя.

Але ж ён ўжо паразумеў, паразумеў на вачах: рэзка сачыў убок, рабег метраў пятаццаць паўз сцяну свайго дома і здзейсніў фокус-покус з разраду «Ам, слаба?», — за стромай, вертыкальнай сцяне сігану на хуконы балкон сваёму... трыяга, паверха.

Пакуль здзіўленыя вароны ачомліліся, ён ужо торкаўся рыжа-белай пыскаю ў прычыненую фортку кухоннага акна...

вальнікам паспрабаваць сябе ў якасці беларускамоўных паэтаў. Шмат гасіраляе «Лялька» на правільні, у вялікіх вёсках можна ўбачыць спектаклі. Такім чынам, геаграфія нашага сумернага конкурсу вельмі вялікая. Хай у юных паэтаў атрымаюцца невялічкія вершы, але шчырыя. Вершы можна дасылаць у «Звязду», прыносіць у тэатр. А прасцей звязца з прадстаўніком «Звязды» ў Віцебскай вобласці (нумар мабільнага тэлефона: МТС-5-107-555). Вынікі конкурсу плануем падвесці ў жніўні, у дзень нараджэння «Звязды». Як і расказаць пра пераможцаў.

Александр ПУКШАНСКІ.
На фота: у тэатры «Лялька».

Хачу зазначыць: варанчыя ўрок пайшоў кату на карысць.

Вухам не вядзе... Нават на вераб'я, — гаворыць яго гаспадыня.

Што, між іншым, чыстая праўда, бо Марык і на самрэх цяпер вельмі падобны на добрага муляццанага ката, які нястомна заклікае жыць дружна. Бо вучоны... Ці вучоны?

Антоніе БІГАЙДАРАЎ, г. Гомель.

«І НИЯКАЯ ГЭТА НЕ БЯКА»

...Вечарам напярэдні дзень Міхал чуў, які «дзеў-кі яго» шпталіся, як жонка кажа даўч:

— Час, дзіцятка, і табе ўжо быць гаспадыняй. Заўтра я на працы затрымаўся, — трэба каб ты на стол штокольчыць зрабіла.

— Добра, мамачка, — не пярчыла Марынка, — ты толькі загадай, што?

— Мясца пасмажыш, блінчыкі спячэш... Гэта ты ўмееш. А вось што на салаты трэба — на «Кукурузку», на «Аліўе» — запішы, на ўсялякі выпадак.

Марынка ўзяла паперу — стала «канспектаваць»...

На другі дзень, бліжэй да вечара, яна (Міхал бачыў) звыхалася ля плыці: нешта п'якла, варыла, рэзала... Калі раптам ззвануў мабільнік. З некім пагаварыўшы, Марынка з анельскім выгладам падкацілася да бацькі:

— Таточка, міленькі, я праз гадзінку вярнуся, але ж мама прыйдзе раней, а я абцяла... Скончыў за мяне салаты. Іх толькі змяшцаць засталася — во шпаргалка...

Міхал, каб не страціць свайго аўтарытэту, нават глядзеў у яе не стаў, сказаў:

— Ды якой ужо, лігілаці! Бацька твой не з такімі справамі спраўляўся.

Але ж, калі дачка бабелга, глянюў у паперку і... Пад падкрэсленай назвай «Кукурузку» ўбачыў чатыры літары. Пярчытай: «кр'як». Пад словам «Аліўе» было напісана яшчэ лепш: «бяка + г...». Што гэта за рэбусы, ён не ведаў.

Стаў назвоньваць сябрам — не дапамаглі і яны...

Між тым з працы вярнулася жонка. Рабіць не было чаго: давалося «здаваць» малую. І дваццаць самамоу маўляў, выгадаваў дачку. Бач, якую шыроўроку склапаў! Ніхто не прачытае.

— З мужыкоў, можа, і ніхто, — рассямлялася жонка, — а нам, жанчынам, тут усё зразумела: на «Кукурузку» трэба ўзяць саму к-курузку, р-рыс, я-яйкі і к-крававыя палачкі. Вось табе і «кр'як».

— А на «Аліўе»?

— Таксама нічога складанага: б-бульбу, я-яйкі, к-каўбасу, а-агурок, а пасля — гарошак.

Так што ніякая гэта не «бяка».

...У гэтым кожны з Міхалавых гасцей-застольнікаў потым пераканаўся. Як жомаць, дарэчы, і вы. Рэцэпты? Глядзіце, які кажуць, вышэй.

Галіна БАБАРЫКА, в. Мачуль, Столінскі раён.

«3-ЗА АДНОЙ ЛІТАРКІ»

У далёкім 1980-м я, зусім маладзёныкі савецка-беларускі хлопчык з горада Шчучына, паехаў у далёкі расейскі горад Рязань, хацеў паступіць там у вышэйшае ваеннае аўтамабільнае вучылішча, і надзеі на гэта ў мяне былі. Я вельмі любіў матэматыку (і потым, дарчы, здаў яе на выдатна), фізіку... Думаў, калі і зрэжуся на чым, то хіба на сачыненні, бо школа ў нас была руская, але ж з чацвёртага класа выкладалася беларуская, і я яе вельмі любіў...

Карацей, падрыхтоўка да гэтага экзамену ў нас з сябрам (з хутара, што пад Шчучынам) выглядала так: мы збіралі «шпоры» і думалі, як іх лепей пранесці, каб потым спісаць. Іншага, здавалася, проста не дадзена!

Але ж і гэтага, як высветлілася, таксама, бо ў зале, дзе павінен быў адбыцца экзамен, усё нас адразу ж напярэдзілі: убачыць, што нехта спісае, тут жа выганяць і паставяць доўкію. А не ўбачыць проста не маглі: за сталамі сядзела, можа, з 20 афіцэраў «назіральнікаў».

Нам з сябрам стала сумна.

Праўда, не надоўга, бо тут жа прагучала другая аб'ястка: прадстаўнікі нацыянальных меншасцяў пры жаданні могуць пісаць не сачыненне, а дыктант. Я спытаў:

— А хто з'яўляецца той меншасцю?

— Той, — адказалі, — у каго на дзвюх мовах школьны атэстат.

«Гэта пра нас, пайшлі, — штурхаю пад бок свайго хутараніна. — Горай не будзе». Ён устаў... І яшчэ чалавек са 20...

Усіх нас завялі ў асобны кабінет і пакінулі сам-насам з выкладчыкамі, лічы, такой жа, як мы — маладзёныкі-маладзёныкі. Яна пачала дыктаваць. Найперш назву: «Севастополь — горад-герой». Ад яе адной мы хорам... застаналі. «Чо?», — насцяраджыліся выкладчыкі.

Прычыну патлумачылі хлопцы з Украіны: на сваёй роднай мове яны сталі скардзіць, што дрэнна ведаюць рускую, а паступіць — гэта ж маржа жыцця... Мы з сябрам тут жа да іх далучыліся.

— Ну і што вы хочаце? — спытала ва ўсіх дзючына.

— Скажыце, які правільны пішцаца — СевАстополь ці СевОстополь?

— Ну вы ўжо зусім, — збянтэжылася яна, — гэта ж дыктант!

Але мы працягвалі канькава, што літарка толькі адна і 3-за яе, адной, могуць паламацца нашыя лёсы... Дзючына здалася, сказала:

— Ну, вядома ж, праз А.

Мы былі ёй вельмі ўдзячныя. Таму яна і далей (на свой страх...) пачала голасам даліката падказваць, до А, дзе А, дзе коска, а дзе двукоссе... У выніку дыктант мы напісалі добра і, адпаведна, лічы, усё паступілі...

З тых часоў я не раз і не два ўгадваў той экзамен, тую дзючыну. І буду ўгадваць. З удзячнасцю. За разуменне.

Александр МАРЦУЛЬ, вёска Разы, Шчучынскі раён.
Рубрыку вядзе Валяціна ДОУНАР.

ЗА ШТО БЯРУЦЬ ХАБАР У БЕЛАРУСІ?

Калі кажуць слова «карупцыя», то адразу ўяўляецца наша суддзя Расія. Маўляў, там без хабару нікуды не кінуцца: чыноўнікам дай і даішнікам накінь, без сувязіў прабіцца неверагодна. Беларусы, вядома ж, не Расія, але і ў нашай краіне карупцыя застаецца актуальнай з'явай.

108 прадстаўнікоў улады абвінавачаны ў карупцыі

Па звестках Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь, больш за трэцюю частку ад усіх карупцыйных злачынстваў (а іх за мінулы год было выяўлена 3366) складае хабарніцтва, крадзеж маёмасці шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, службовы падлог, злоўжыванне ўладай і інш.

За мінулы год 1746 чалавек здзейснілі карупцыйныя злачынствы, з іх 108 — прадстаўнікі ўлады.

Лідарам па карупцыі ў органах улады за дзевяць месяцаў мінулага года сталі гарадскія і раённыя вяду-вяду канамітэты, на другім месцы — аблвыканкамы.

ЛІЧБЫ:

3366 фактаў карупцыі выяўлена ў 2009-м.
На 23 працэнты ў параўнанні з 2008 годам павялічылася колькасць карупцыйных злачынстваў.
1746 чалавек здзейснілі злачынствы, звязаныя з карупцыяй.

Найбольшая колькасць карупцыйных злачынстваў выяўлена ў такіх відах эканамічнай дзейнасці, як гандаль прамысловасцю, а таксама ў дзяржаўным кіраванні, сельскай гаспадарцы, будаўніцтве і адукацыі.

Самыя буўня і гучныя справы ўбоджаны ў дачыненні да начальніка следчага ўпраўлення Дэпартаменту фінансавых расследаванняў КДК Генадзя Галоненкі, намесніка старшын камісіі па справах у абласным і прадпрыемствах Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў Юрыя Мікіцкага, кіраўніка адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Мінска Міхаіла Цыгана.

Юры Мікіцкі, які, акрамя дуптацтва, кіраваў дзяржаўным прадпрыемствам «Прагрэс», падзараецца ў тым, што ўнёс непраўдзівыя звесткі ў дакументы аб выбае брыгавальнага прася коштам 75,8 млн руб. Яго дзённі разглядаўся як службовы падлог з мэтай скажэння звестак дзяржаўнай статыстыкі.

Падчас расследавання крымінальнай справы Міхаіла Цыгана было выяўлена, што кіраўнік адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Мінска атрымаў хабар ад прадпрыемстваў і кіраўнікоў прадпрыемстваў. Напрыклад, за дазвол будаваць дамы ў раёне, рэканструяваць будыні і г.д. Па справах вышэйназваных асобаў выя-

Першапачаткова Юрыя Ляшэнкі адпраўляў у аблвыканкам свайго бухгалтара. Але Ларыса Ягорава ўсяляк адмаўляла прымаць дакументы. Яна неаднаразова вяртала іх прадпрыемляніку з просьбай пазначыць сумы то ў тысячч рублёў, то ў міліёнах, то зноў у тысячч.

Па словах Юрыя Ляшэнкі, калі яны асабіста сустрэліся са спадарыняй Ягоравай, яна казала, што сама выправіць і падрыхтуе дакументы толькі ў выпадку асабістай зацікаўленасці. Інакш справа нават не будзе разглядацца.

Юрыя Ляшэнка спытаў прама, што патрэбна для вырашэння справы. Ларыса Ягоруна напісала на паперцы суму 1000—1500 долараў.

Прадпрыемлянік пагадзіўся, бо ў адваротным выпадку яму давалося б плаціць штраф, які на той момант быў прыкладна ў трыццаць разоў большы. Спадарыня Ягора-

вышла 15 кв. м. на аднаго чалавека. У гэтым выпадку грамадзяне не прымаюцца на ўлік асобаў з патрэбай у паліпашні жылльвых умоў на працягу 5 гадоў з дня пагаршэння іх жылльвых умоў.

У любым выпадку адмова ў прыняцці грамадзяніна на ўлік асобаў з патрэбай у паліпашні жылльвых умоў можа быць абскарджана ў судовым парадку.

Што датычыцца правоў на льготныя крэдыты, то ўсе грамадзяне, якія знаходзяцца на кватэрным ўліку, маюць права на атрыманне ва ўстаноўленым парадку такога крэдыту на будаўніцтва жылля. Ільготныя крэдыты на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццтва жылля (пашыраны) асобаў з патрэбай у паліпашні жылльвых умоў, і зацверджаны адпаведна раённымі, гарадскімі выканаўчымі і распарадчымі органамі, мясцовымі адміністрацыямі. Па-за чаргой у названых спісах могуць быць уключаны, у прыватнасці, грамадзяне, у складзе сем'яў якіх маюць дзеці-інваліды, а таксама інваліды з дзяцінства І і ІІ групы. Калі член сем'яі страчвае статус інваліда, страчваецца і права на адпаведную льготу.

Кватэрнае пытанне

Пасля разводу наша кватэра па раённым суду была «распалавінена»: былі муж займае адзін асобай плошчай 18,5 кв. м, я з дзвума дзецьмі — два (плошчай 10 і 9 кв. м). Але ж мы ўсім разам проста невясносна, таму мы з дзецьмі хацелі стаць на кватэрны ўлік. Адмовілі нам па той прычыне, што мы, маўляў, карыстаемся кватэрай агульнай плошчай 65,5 кв. м. Ці правамерная адмова? І шчо. Ці захаванца права на льготны крэдыт за дачкой-інваліда да 18 гадоў, калі інваліднасць не прадоўжаец?

Асобамі з патрэбай у паліпашні жылльвых умоў згодна з пунктам 3 Палажэння аб парадку ўліку грамадзян, якія маюць патрэбу ў паліпашні жылльвых умоў, выздзялення жылльых памішканняў дзяржаўнага жылльвага фонду (зацверджана Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 29 лістапада 2005 г. № 565) прызначаюцца (і адпаведна прымаюцца ва ўстаноўленым парадку на кватэрны ўлік), засяляюцца ў адной кватэры, засяляюцца некалькімі ўласнікамі жылльых памішканняў, калі іх уласнасць выздзялена ва ўстаноўленым парадку (ажыццёўлены падзел жыллага памішкання з утварэннем двух і больш асобных жылльых памішканняў або з выздзяленнем у карыстанне і агульным карыстанні і ў агульнай долявай уласнасці, і пры ўмове, калі яны забяспечаныя агульнай плошчай жыллага памішкання не менш як 15 кв. метраў на кожнага члена сем'і).

А значыць па той прычыне, што во карыстаецца кватэрай агульнай плошчай 65,5 квадратнага метра вам адмовіць не маглі (норма гэта, падкрэслім, пачынае дзейнічаць з 19 лютага 2010 года). Маглі ж — на падставе пагаршэння жылльвых умоў шляхам падзелу або змянення парадку карыстання жылльым памішканнем, у якім забяспечанасць агульнай плошчай пера-

дзее следства, так што ўсе падрабязнасці пакуль не могуць быць агульнымі. У мінулым годзе скончаны дзве досыць скандальныя карупцыйныя справы. Першая датычыцца працаўніцтва Гомельскага аблвыканкама, якая вымагала грошы ад прыватнага прадпрыемства. А другая — дырэктар Жлобінскага рамонтна-механічнага заводу, які атрымаў «дачка».

\$1000 за афармленне дакументаў

Ларыса Ягорава займала пасаду намесніка начальніка аддзела фінансавай палітыкі ўпраўлення эканамічнага рэгулявання камітэта эканамічнага Гомельскага аблвыканкама. Юрыя Ляшэнка, прадпрыемства якога прадастаўляла транспартныя паслугі ў Светлагорску, прасіў падрыхтаваць хадзінчыцтва ад імя аблвыканкама аб вызваленні прадпрыемства ад штрафу, які наклала падатковая інспекцыя Светлагорскага раёна. Штраф склаўся больш за 63 млн рублёў. На выплату такой сумы ў прадпрыемлянік не было грошай. Менавіта Ларыса Ягорава адказвала за падрыхтоўку таіх хадзінчыцтваў на разгляд у аблвыканкаме. Для таго, каб справа была разгледжана, пры ёй павіна была заключана аблвыканкама аб мэтазгоднасці ці нямэтазгоднасці падтрымкі такой просьбы.

То тысячы, то міліёны

Прыкладна ў трыццаць разоў большы. Спадарыня Ягорава адмаўляла прымаць дакументы. Яна неаднаразова вяртала іх прадпрыемляніку з просьбай пазначыць сумы то ў тысячч рублёў, то ў міліёнах, то зноў у тысячч.

Па словах Юрыя Ляшэнкі, калі яны асабіста сустрэліся са спадарыняй Ягоравай, яна казала, што сама выправіць і падрыхтуе дакументы толькі ў выпадку асабістай зацікаўленасці. Інакш справа нават не будзе разглядацца.

Патрэбныя грошы, хоць крыху

У верасні 2008 года спадару Ляшэнкі знізілі штраф да 3 млн рублёў замест былых 63 млн.

Ларыса Ягоруна па тэлефоне паведаміла Юрыю Ляшэнку пра гэта і намякнула, што патрэбныя грошы, хоць бы крыху. А калі прыйдзе афіцыйны ліст, тады ўсё п'ятанні будучы закрытыя канчаткова. Ён жа адказаў, што пытанне яшчэ не вырашылася, але ён гатовы падаць у любы час. Аднак пра гэтую справу стала вядома ўпраўленню камітэта дзяржаўнага Гомельскай вобласці. Спідару Ляшэнку прапанавалі ўдзельнічаць у следчым эксперыменце. Прадпрыемлянік пагадзіўся. У 12 гадзін таго ж дня спідар Ляшэнка сустрэўся з чыноўнікамі калія будынка аблвыканкама. Там Юрыя прадраду частку хабару — 200 долараў.

Неўзабаве прыйшоў афіцыйны адказ аб змяншэнні штрафу прадпрыемляніку Ляшэнку. Праз шэсць дзён Юрыя Ляшэнка сустрэўся з Ларысай Ягорунай. Там жа, у машыне,

МЕРКАВАННІ:

Сняжана, прадстаўніца наўрадавай гарадской арганізацыі:

— За таго, што наша арганізацыя не «падзялялася» з чыноўнікамі, мы не змоглі атрымаць грант адной міжнароднай арганізацыі. Мы дапамагем дзецім-інвалідам. І ў гэтым годзе выйраці грант ад еўрапейскага фонду на развіццё дабрачыннага праектаў. Усё цалкам легальна, праходзіць спецыяльны конкурс, мы падалі праект і перамаглі. Каб грошы ашліся на нашым рахунку дэ факта, нам патрэбна была папера з дазволам мясцовых органаў улады. Мы звярнуліся ў выканкам, але нам адмовілі. Прычым неаднаразова. Аргументацыя была адуманай, нісьмова ацка-зцы нагадалі хутчэй адлічкі, чым тлумачэнні сітуацыі. Нам пасля казалі, што трэба было «падзяліцца». Мы няк не маглі гэта зрабіць з маральных прычынаў. За кожны рубель нам трэба даць справядлівы фонд. Па ўсім відаць, што нам так і не дадуць дазвол на атрыманне грошай. Адпаведна, праект дапамогі дзецям не будзе рэалізаваным.

Ігар працоўны:

— Ды не бярэць у нас так шмат хабары. Напрыклад, у той жа Украіне ці Расіі нашым больш. Бацяцка чыноўнікі.

Колькасць выпадкаў хабарніцтва ў краінах СНД за 1-е паўгоддзе 2009 года

Расія	9141
Украіна	2001
Беларусь	644
Казахстан	266
Кыргыстан	101
Арменія	31
Таджыкістан	10
Азербайджан	3
Малдова	2

ён перадаў астатнія 800 долараў. Пасля гэтага яе затрымалі аператывнікі.

Толькі чалавечыя памкненні

У судзе Ларыса Ягорава сьвядржала, што не валодала п'янамоцтвамі разглядаць справы кшталту сітуацыі з прадпрыемствам Ляшэнкі. Яна была толькі скаржатаром камісіі і падліс сталава як скаржатар. Па яе словах, ніякі самастойны дзённы не здзяйсняла. Ларыса Ягоруна запэўнівала, што дапамагла Юрыю Ляшэнку і яго бухгалтару збіраць дакументы толькі з чалавечых памкненняў. Яна дадала, што ніякі намякнёў на ўзнагароду нават не было, і размова шла зусім не пра тую ўдзячнасць. Чыноўніцка не адмаўляла, што ўдзячнасць з чалавечых памкненняў.

Пасля згоды Юрыя Ляшэнкі даць хабар Ларыса Ягорава пачала дапамагаць афармляць неабходныя дакументы.

Патрэбныя грошы, хоць крыху

У верасні 2008 года спадару Ляшэнкі знізілі штраф да 3 млн рублёў замест былых 63 млн.

Ларыса Ягоруна па тэлефоне

Крайняя Зона Здароўя

Выпуск № 3 (172)

УСЕ СТАНДАРТЫ Ў МЕДЫЦЫНЕ — «ЖЫВЫЯ»

Ні для каго не з'яўляецца сакрэтам, што чым лепш адчувае сябе эканоміка, тым лепш адчувае сябе і медыцына. Менавіта таму самыя вялікія бюджэты выдаткі на ахову здароўя і медыцынскае абслугоўванне былі ў нашай краіне ў дэкрэтысмы 2008 годзе — у доларавым эквіваленте гэта сума складала 234 долары ЗША на кожнага жыхара. Летась яна зменшылася да 190 долараў. А на 2010 год у бюджэце запланаваная сума ў памеры 577 тысяч рублёў на кожнага беларуса, што адпавядае прыкладна 202 доларам ЗША.

Як паведаміла на сустрэчы з журналістамі намеснік начальніка ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Таццяна МіГаль, Беларусь стала першай краінай на поста-савецкай прасторы, якая перайшла на фінансаванне медыцыны, заснаванае на нарматывах бюджэтнай забяспечанасці з разліку на кожнага яе жыхара, і ўваля адпаведны дзяржаўны мінімальны сацыяльны стандарт, які вызначаецца для кожнай з абласцей і для горада Мінска. Усяго на сёння ў галіне аховы здароўя дзейнічаюць сем дзяржаўных мінімальных сацыяльных стандартаў.

Мінімальны сацыяльны стандарт — гэта тая планка, ніжэй за якую мы не можам апусціць аб'ёмы, якасці і даступнасці аказання насельніцтву медыцынскай дапамогі, — патлумачыла Таццяна МіГаль, — і хачу запэўніць, што кожны наш стандарт — «жывы», ён існуе не толькі на паперы. Напрыклад, у 2007 годзе ранейшы пералік сацыяльных стандартаў быў дапоўнены двума новымі, якія прапанавала Міністэрства аховы здароўя: мы ўваля нарматыў забяспечанасці ўстаноў аховы здароўя аўтатранспарту і нарматыў санітарна-тэхнічнага забяспечання арганізацыі аховы здароўя. Таму сёння нам ужо не сорамна за свае ўчастковыя бальніцы, амбулаторы і бальніцы сястрычнасцкага догляду, дзе ёсць і ацяпленне, і каналізацыя, і пастаяннае энергазабеспячэнне. Ва ўсіх аграгарадкаў абна аднаўляюцца ад іх не больш як 10 кіламетраў ёсць лясныя-прафілактычныя ўстановы, што гарантуе спецыяльнаму жыхарам даступнасць атрымання медыцынскай дапамогі. Усе амбулаторы, участковыя бальніцы і бальніцы сястрычнасцкага догляду забяспечаны ў дастатковай колькасці аўтатранспартам: нарматыў забяспечанасці складае для амбулаторыі і бальніцы сястрычнасцкага догляду — адна адзінка аўтатранспарту, для участковых бальніц, калі колькасць ложкаў перавышае два дзясяткі, — дзве адзінкі, і для бальніцы з меншай колькасцю ложкаў — адзін аўтамабіль.

Паводле слоў Таццяны МіГаль, нарматыў забяспечанасці ложкавым фондам у стацыянарах складае 9 ложкаў на кожную тысячую жыхароў. І гэты нарматыў па краіне пераважае выконваецца.

Мы нідзе бяздумна не скарачваем ложкавы фонд. Наша заданая зрабіць так, каб кожны ложкаў у стацыянары быў задзейнічаны ўсе 365 дзён у годзе, а таксама максімальна інтэнсіфікаваць лячэбны працэс, — падкрэсліла спецыяліст.

Толькі для стацыі вызначаны нарматыў 8 ложкаў на тысячую насельніцтва. Неабходнасць будаўніцтва ў Мінску новай бальніцы наспела ўжо даўно: горад пашыраецца, расце і колькасць яго насельніцтва. Да таго ж у апошняй гады праблема дафіцыту ложкавага фонду абострылася ў сувязі з рэканструкцыяй мінскіх бальніц. Таму ў планах сталічных уладаў — пабудавана новую бальніцу ў Паўночным пасёлку.

РАННЯЮ ДЫЯГНОСЦЬ ХВАРОБЫ АЛЬЦЭЙМЕРА БУДУЦЬ ПРАВODЗІЦЬ ПА ВАЧАХ

Даследчыкі з Вялікабрытаніі знайшлі новы спосаб ранняй дыягносткі неўралагічна захворвання, у тым ліку хваробы Альцэгеймера, паведавае Рhуsoga.

Даследчыкі выказалі думку, што хваробы, абумоўленыя гібеллю клетак мозгу, суправаджаюцца аналагічнымі працэсамі ў сетчатцы вока. Новы метад дыягносткі заснаваны на выяўленні клетак нервовых вузлоў сетчаткі, якія знаходзяцца на розных стадыях памірання. Асаблівае значэнне мае заключэнне ў тым, што колькасць гэтых клетак вымяраецца ў рэжыме рэальнага часу. Новы метад можна прымяняць для дыягносткі расстройтваў, абумоўленых гібеллю клетак мозгу, у тым ліку хваробай Альцэгеймера, Генцінгтона, Паркінсона. Акрамя таго, метад можа быць карысным пры дыягностцы глаўкомы. Вучоныя адзначылі, што перавагай метады з'яўляецца яго нізкі кошт, а таксама бяспечнасць і бяспека прымянення. Першае даследаванне новага метаду дыягносткі было праведзена на лабараторных жывёлах. Аднак прафесар Кардэйра заявіла, што выпрабаванні метадыкі з удзелам пацыентаў будуць пачаць ужо ў 2010 годзе.

Інфарм-укол

ЧЫТАЙЦЕ ПЛОДУ КАЗКІ

Цяжарную жанчыну прынята акружаць увагай, добразычлівай атмасферай, прыгожым інтэр'ерам і магчыма сцюжымі мадэлямі задавальняе яе эстэтычныя заплыты. Родзіцца гэта для больш гарманічнага развіцця дзіцці і... з'яўлення ў яго жадання хутчай «уступіць у зямны рай».

Адзін англійскі прафесар паказаў здымкі ішчч не народжаных дзяцей, зробленых з дапамогай ультрагуку. Высветлілася, што першыя аснвананыя рухі плод пачынае рабіць ужо ў 8-12 тыдню, рэагуючы такім чынам на змяненні становішча цела маці або гучныя гукі. Між іншым, гэта якрз той час, калі можна забіць такое жывіцё, — зрабіць аборт.

Вучоныя выявілі, што на 5-м месяці цяжарнасці дзіця расплошчвае вочы і аглядаецца, а з 6 месяцаў яго паводзіны мала чым адрозніваюцца ад паводзінаў нованароджанага. Дзіця ўмее плакаць, драпацца, ікаць, халаць, смактаць палец, адкрывае рот, нібыта рыхтуючыся да першага ўдыху, і нават уміхаецца. Так што правільна робяць матулі, якія спрабуюць заспакоіць малога з дапамогай чытання казак ці напавання іграючымі дзіця сапраўды ўсё адчувае і на ўсё рэагуе. Дарчы, на прыём матуляй алкаголю кі выкураную цыгарэту яго рэагуе таксама — плача.

ВЫШЭЙШЫ ЦІСК — СЛАБЕЙШЫ РОЗУМ

Вынікі даследаванняў указваюць на тое, што павышэнне артырыяльнага ціску можа прывесці ў рэжым рэшт да значнага зніжэння паміці і парушэння разумовых здольнасцяў — дэмэнцыі.

Вызначана, што тэрміны наступлення дэмэнцыі вар'іруюць ад некалькіх гадоў да некалькіх дзесяцігоддзяў з моманту ўстаўлення дыягназу артырыяльнай гіпертаніі. Ёсць звесткі, што эфектыўнае лекавае тэрапія артырыяльнай гіпертаніі зніжае рызыку развіцця дэмэнцыі.

Вядучая рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

Доктар адкажа

ЁСЦЬ ПЫТАННІ? ТЭЛЕФАНУЙЦЕ...

На гэтым тыдні дзюжыцца на «Гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) пачаюць:

26 студзеня — галоўны нарколап Міністэрства аховы здароўя Аляксей Аляксеевіч АЛЯКСАНДРАЎ, 27 студзеня — галоўны спецыяліст аддзела медыцынскай дапамогі маці і дзецям Міністэрства аховы здароўя Алена Уладзіміраўна ПЛУШАНА. 28 студзеня — загадчык аддзела Рэспубліканскага цэнтра экстраннай медыцынскай дапамогі Васіль Фёдаравіч МАЦКОКЕВІЧ, 29 студзеня — генеральны дырэктар РУП «Белфармацыя» Ігар Яўгенавіч КАВАЛЬЧУК. У графіку магчымыя змяненні.

Г. Мінск

ЛАГОДНЫ СНЕГ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У Расіі працуе схема, пры якой большы прыток сродкаў атрымліваюць тая клініка, у якой імкнецца патрапіць большая колькасць людзей. Аднак, урачы гэтых клінік атрымліваюць большую плату. Напэўна, падобную ролю адыграў бы родзавы сертыфікат. У нашых суседзях частка сродкаў родовага сертыфіката ідзе ў тую жаночую кансультацыю, якую жанчына выбірае для нагляду за сваёй цяжарнасцю. У выніку чым больш цяжарных прыходзіць у кансультацыю, тым больш сродкаў я атрымлівае ў выглядзе пачатковага абсталявання. Для таго каб знізіць частку гэтых сродкаў на аплату дактарам.

Тое ж самае і з радзільнямі. Кожная імкнецца прывабіць жанчын да сябе. Гэта прымушае ўсё працаваць лепей, шукаць новыя падходы, быць сучаснымі і высока трымаць планку якасці сваёй працы.

Матэрыяльна зацікаўлена ў ачыну працы, на яе стаўленне да пацыентаў, але наўрад ці гэта можа паўплываць на ўзровень на-радзільнасці, на выбар жанчыны.

У нарадзінні дзяцей, лічу, матэрыяльна вярта зацікаўліваць жанчыну, а не ўрача. Міністэрства аховы здароўя, са сваёй боку, шукае такія спосабы. Мы выступалі за прапанову дзяць жанчыне скарыстацца дэкрэтным відпускам тады, калі яна захоча. Напрыклад, калі на ранніх тэрмінах няма медыцынскай падстады для абавязковага лістка, але жанчына тым не менш дэкрэтнае адпачыванне, альбо не хоча падчас эпідэміі грыпу падвяргаць сябе і будучае дзіця небяспечна, каб у такіх выпадках яна магла скарыстацца часткай свайго дэкрэтнага відпуску. Цяпер ва ўрадзе разглядаюцца наша прапанова зніжэння тэрмінаў выхату ў дэкрэты відпуску да 28 тыдню.

Добра было б павысіць выплаты мацярыкам, дапамогу на дзяцей. У нас жанчын больш, чым мужчын, і калі б першыя ведалі, што здольны пракарміць, многія б рашыліся нарадзіць. Важна тут дапамагчы з вызначэннем жыллёвага пытання іх, што робіць выбар на карысць нараджэння не толькі трыога, але і першага, і другога дзіцці.

У некаторых краінах мужу павышаюць заробок у выпадку, калі жонка даглядае дзіця. Усё гэта здольна паўплываць на дэмаграфічную сітуацыю. Бо ў нас нараджэнне дзіцці — гэта страта аднаго заробку. Таму семі, дзе ўжо ёсць дзіця, альбо дзе даход невысокі, альбо вышэйшая крыдзны і даўгі, можа і хацелі б, але не рашаюцца нараджаць.

— Да якога тэрміну жанчыны ў нас могуць перарываць цяжарнасць?

— У Законе аб ахове здароўя сказана, што да 12 тыдню для гэтага патрабуюцца толькі жаданне жанчыны. Да 22 тыдню можна перарываць цяжарнасць па сацыяльным паказанні і жаданню жанчыны. Па медыцынскіх паказаннях можна перарываць цяжарнасць у любы тэрмін, але ў гэтым выпадку канчатковае рашэнне — толькі за жанчынай.

Напрыклад, урачы вызначылі мнства паракў развіцця дзіцці, якія падлягаюць аперацыйнай карэкцыі. Яны папярэджаюць пра

Менавіта ў падлеткавым узросце закладаецца альбо губляецца рэпрадуктыўнае здароўе чалавека. Мы ўсе надта цымяна ўяўляем сабе асаблівае сталецце нашых дзяцей, калі ў пэўны перыяд у іх арганізм адбываюцца гарманальныя бурі, а «тармазы» ў цэнтральнай нервовай сістэме яшчэ не сфарміраваныя. Вось адкуль прычыны беспладнасці сямейных пар.

Гэта жанчыну, але жанчына хоча перарываць цяжарнасць, і ўрачы перарываюць. І наадварот, урачы папярэджаюць, што дзіця мае парокі развіцця, несумяшчальныя з жыццём, якія не падлягаюць хірургічнай карэкцыі, але жанчына вырашае нараджаць, і ніхто не можа прымусяць яе зрабіць аборт.

Пры гэтым урач будзе пакараны. Бо ў выпадку смерці немаўляці пры родах альбо пасля іх ідзе вельмі сур'ёзны разбор, і ўрачы нясуць

адказнасць. Калі ўсё было вядома загадзя, то лічыцца, што віна доктара ў тым, што ён не здолеў упеўніць жанчыну, «дастукца» да яе. Гэбел немаўляці, да таго ж, будзе адлюстраваная ў паказчыках работы як медустанова, так і ўсёй медыцынскай сістэме ўрачы. Вось у гэтым выпадку ўрачы, якія загадзя ведаюць аб магчымых трагічных выніках цяжарнасці, сапраўды не зніжаюць у тым, каб цяжарнасць была захаваная. Аднак, паўтараю, прымусяць ніхто не можа.

Праўда, калі жанчына настолькі не дазваляе, уступнае права доктара адмовіць жанчыне ў выданні зааховальнай дапамогі пры нарадзінні дзіцці. Гэта дапамога выплачваецца мацярыкам, якія да 12 тыдню цяжарнасці сталі на ўлік у жаночай кансультацыі і выконвалі УСЕ рэкамендацыі ўрачоў. Я лічу, што ў такіх выпадках трэба памятаць і пра грашовыя выдаткі дзяржавы.

Сёння ўвесь свет лічыць грошы. Калі ў Германіі нараджаецца глыбока недонашанае дзіця, у 25—26 тыдню цяжарнасці, у клініцы збіраецца кансіліум з удзелам бацькоў, і бацькам кажуць, што з гэтага дзіцці будзе. Быць так, што бацькоў папярэджаюць, што дзіця, нават калі прыкласі ўсе намаганні сучаснай медыцыны, застанецца глыбокім інвалідам. Калі ў гэтым выпадку бацькі кажуць: «Будзем жыць», тады ўрачы робяць усё, каб дзіця жыла. Калі бацькі кажуць: «Нахай будзе, як Бог дадзё», тады немаўляці аказваюцца толькі палітыўнай (падтрыманая) дапамога.

Справа ў тым, што выходжанне недонашанага дзіцці каштуе больш за аперацыю на сэрца са штучным кровазваротам. Таму ўзнікае пытанне: ці вярта ўкладваць вялізныя сродкі ў тое, каб дзіця засталася інвалідам і стала цяжарам для грамадства? І стала цяжарам у пэўнай краіне. Але лічу, што мы павінны таксама лічыць грошы і тлумачыць людзям. Аднак у нас пануе наступная псіхалогія: «Мы нарадзілі вагой да кілаграма, а вы — дактары — рабіце усё, каб малое жыла».

Нядаўна да мяне звярнуўся мужчына, у якога нарадзілася дзіця вагой 830 грамаў, з просьбай тэрмінова перавесці немаўля з

адной з гарадскіх клінік у Цэнтр маці і дзіця. Мужчына не хоча зраўнець, што дзіця ў вельмі цяжкім стане і што перавод з адной клінікі ў іншую не заўсёды прывядзе да палепшэння стану дзіцці...

— Аляксандр Мікалаевіч, якое ваша меркаванне наконт забароны абортў?

— Адмоўнае. Гэта парушае права жанчыны. Мы не забараняць павінны, а праводзіць асветніцкую работу, каб людзі мелі інфармацыю пра бяспечныя сексуальныя паводзіны. Каб усё ведалі, які абараніць сябе ад нежаданага цяжарнасці і ад інфекцыі, якая перадаецца палавым шляхам.

Забарона ніколі нічога не давала добрага. Узгадайце 1953 год. Да гэтага была забарона на аборт. У нас была мацярынская смертнасць ад крмынальнай цяжарнасці. Зараз у нас гэтай смертнасці няма. Бо калі жанчына вышышла, ёй зробіць аборт.

Магчыма, нам трэба падумаць над вопытам Венгрыі. Там усё аборт толькі пачалі. Кошт іх залежыць ад матэрыяльнага статусу сям'і. Платнасць працедуры ў некаторых выпадках можа паўплываць на рашэнне жанчыны. Да таго ж у Венгрыі з жанчынай, якая хоча перарываць цяжарнасць, спачатку аказваецца вядзе гутарку, уносіць усё звесткі пра яе ў камп'ютар, і ён даецца 10 дзён на роздум. Пасля гэтага жанчына мае права зрабіць аборт у любой клініцы краіны, альбо перадуць і захаваць цяжарнасць, але звесткі пра яе ўжо ёсць у агульнай камп'ютарнай базе і яна ўжо не знікне з поля зроку медыкаў.

Мая пазіцыя такая: забараняць нельга, наадварот, калі жанчына вырашыла перарываць цяжарнасць, мы павінны прапанаваць ёй найбольш ашчадны метад і навучны зацэраганню ад нежаданага цяжарнасці ў наступным. Вось чаму мы маем намер з гэтага года ўвесці ў нашай краіне так званы «бяспечны» альбо медыкаментозны аборт, які не патрабуе хірургічнага ўмяшчання ў арганізм і мае меншую верагоднасць ускладненняў.

У гэтай сувязі лічу вельмі карыснымі намаганні Міністэрства аховы здароўя ў стварэнні Цэнтраў добра звычлівых адносінаў да падлеткаў. Такіх цэнтраў у нашай краіне 27. Гэтага недастаткова, зразумела, бо менавіта ў падлеткавым узросце закладаецца альбо губляецца рэпрадуктыўнае здароўе чалавека. Мы ўсе надта цымяна ўяўляем сабе асаблівае сталецце нашых дзяцей, калі ў пэўны перыяд у іх арганізм адбываюцца гарманальныя бурі, а «тармазы» ў цэнтральнай

УРАЧЫ 4-Й КЛІНІЧНАЙ БАЛЬНІЦЫ МІНСКА ЗА АДНУ АПЕРАЦЫЮ ДАПАМАГЛІ ЖАНЧЫНЕ СКУПАЮЦЬ 55 КГ

Урачы Гарадскога цэнтра герніялогіі і барыятрычнай хірургіі 4-й мінскай гарадской клінічнай бальніцы імя Н.Е. Саўчанкі за адну аперацыю дапамаглі жанчыне пахузець на 55 кг. Да хірургічнага ўмяшання пацыентка важыла больш як 150 кг. Пра гэта БЕЛТА паведаміў кіраўнік цэнтра Мікалай Дорах.

Здавалася б, выпадак звычайны — штогод у цэнтр звяртаюцца людзі з рознай ступенню атлусцення. Толькі ў гэты раз усё склалася па-іншаму. Як патлумачыў Мікалай Дорах, жанчына пакутавала ад атлусцення 4-й ступені, яе стан ускладняўся яшчэ і лімфастазам — інфіцыраваннем прыроднай брушнай сценкі, што прывяло да ўтварэння звеста жывых вялікай памеру «мышка» са скуры і скурнай клетчаткі, а таксама грыжы. Да таго ж у пацыенткі быў дэянаставаны хронічны запалены працэс. За 3-4 хваробы 55-гадовай жанчына некалькі гадоў не магла перамяшчацца і выходзіць на вуліцу.

Нагледзячы на ўсю складанасць стану пацыенткі, яна была праперываваная. У выніку хірургічнага ўмяшання было выдалена 55 кг тлушчавай клетчаткі. І цяпер жанчына можа хадзіць. «Такая паталогія сустракаецца рэдка, — адзначыў кіраўнік цэнтра, — З падобным выпадкам мы суткнуліся ўпершыню». Мікалай Дорах паведаміў, што ў жанчыны наперадзе яшчэ адна аперацыя (на страўніку і кішчэчніку), пасля правядзення якой яна зможа пахузець яшчэ на 50—60 кг. Затым ёй будзе праведзены і шэраў пластычных аперацый па выдаленні расцягнутай з-за лішняй вагі скуры.

«ТАК» АБО «НЕ»

нервовай сістэме яшчэ не сфарміраваныя. Вось адкуль прычыны беспладнасці сямейных пар. Вось чаму ў значнай ступені менавіта на падлетку павінны быць скураваны нашы намаганні ў вырашэнні дэмаграфічнай праблемы.

— Наколькі, на ваш погляд, падлеткі інфармаваныя пра шкоду абортў?

— Праблема не ў гэтым. Калі зацяжарала дзяўчына ва ўзросце да 18 гадоў, мы не маем права перарываць цяжарнасць без згоды бацькоў. А ў сям'і падлетка бывае сітуацыя, калі няма разумення, і падлетка не рашаецца сказаць бацькам ні пра сваё сексуальнае жыццё, ні пра цяжарнасць. Час губляецца, і звычайны аборт, які робіцца да 12 тыдню, аказваецца ўжо немагчымым. Тады пачынаюцца іншыя праблемы: падлеткі самі нешта прымаюць і не зваротна псуоць сваё здароўе, выключваючы магчымасць у будучым нарадзіць дзіця.

— Аляксандр Мікалаевіч, які вы самі ставіцеся да абортў?

— Я гэта аперацыю не люблю, даўно яе не раблю.

— Урачы маюць права адмовіцца рабіць гэту аперацыю?

— У выпадку, калі цяжарнасць не пагражае жыццю жанчыны, так. У адваротным выпадку — не. Калі ўрач на сваё перакананне не хоча выконваць планы ва аборт, ён павінен атрымаць дазвол на гэта ад кіраўніцтва медыцынскай установы. Кіраўніцтва можа адмовіць, калі немагчыма знайсці гэтаму

У нарадзінні дзяцей, лічу, матэрыяльна вярта зацікаўліваць жанчыну, а не ўрача. Цяпер ва ўрадзе разглядаецца наша прапанова зніжэння тэрмінаў выхату ў дэкрэты відпуску да 28 тыдню. Добра было б павысіць выплаты мацярыкам, дапамогу на дзяцей, дапамагчы з вызначэннем жыллёвага пытання тым, хто робіць выбар на карысць нараджэння не толькі трыога, але і першага, і другога дзіцці.

доктара замену. Бо жанчыне павінна быць забяспечана магчымасць штучнага перарывання цяжарнасці ў мед-установе па месцы яе жытхарства.

Такія ўрачы ёсць, іх няшмат, і стаўленне калегу да іх спакойнае. Хоць і іншым урачам не хочацца ўвесь час рабіць аборт. Аперцыя гэта няпростае хваць бы таму, што праводзіцца ўспялоу. Да таго ж яна павядзе непрыемны асідак на душы. Ёсць меркаванне, што на доктара, які робіць аборт, больш граху, чым на жанчыне.

Аляксандр Пятроў напісаў: «Вялікая колькасць абортў сведчыць пра нізкі ўзровень ведаў на селіцыцтва аб планаванні сям'і, Рэзумаўскага, Воўлга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ЛІЧБЫ ДЛЯ РАЗВАГІ:

За 2008 год у Беларусі адбылося 107,1 тысячы нараджэнняў. У 2009 годзе з'явілася 107,1 тысячы дзяцей. Гэтая статыстыка хоць і радуе, але не сведчыць пра вырашэнне дэмаграфічнай праблемы. Хутка наступіць час нараджаць тым, хто з'явіўся на свет у пачатку 90-х, у перыяд дэмаграфічнай ямы. Вось тады і чакаецца рэзкае скарачэнне немаўлятак, наступныя якое будуць адчуваць яны ўжо для пакалення сённяшніх 50-40-гадовых грамадзян, калі яны стануць непраздольнымі. А таксама для ўсіх, хто маладзейшы.

За 2008 год беларускімі жанчынамі было зроблена 26 350 абортў, з іх 6924 былі тыя, якія самавольна распаліся. Працэнт падлеткавай цяжарнасці ў структуры абортў у краіне заўважуча на высокім узроўні і складае 10 працэнтаў. Колькасць абортў на 1000 жанчын ва ўзросце ад 15 да 49 гадоў штогод зніжаецца: у 2007 годзе яна была 17,9, у 2008 годзе — 16,3. Аднак і гэтая лічба не сучасная. Бо кожны аборт — гэта не толькі вялікі стрэс, рызыка для здароўя жанчыны і яе здольнасці мець дзяцей у будучым, але гэта — дзіця, якому не далі з'явіцца на свет.

Жанчыны сакрэты

АБ ЧЫМ РАСКАЖУЦЬ ВАШЫ ПАЗНОГЦЫ?

«Думаць о красе ногтей» людзі пачалі шмат стагоддзям таму. Дагледжаны, акуратна падстрыжаныя пазногці — прыкмета чалавека, які сочыць за сабой. Выдатны манікер — неабходны складнік іміджу сучаснай жанчыны. Аднак не ўсе ведаюць, што стан пазногцяў можа сведчыць аб парушэннях у арганізме...

Усходняя медыцына лічыць, што кожны пазногаць звязаны з якімсьці ўнутраным органам: так, пазногаць вялікага пальца адлюстроўвае стан мозга, указальнага — лёгкіх і дыхальнай сістэмы, пазногаць сярэдняга пальца сведчыць аб стане кішчэчніка, безыменнага — аб здароўі нырака, а пазногаць мезенца адкрывае сардэчныя тайны.

Якім чынам пазногці «расказваюць» пра сваёй уладальніцы? Па-рознаму — і формай, і знешнім выглядкам, і структурай. Напрыклад, пры хронічных лекачых забараняюць пальцы нагадваюць бацрабаныя палачкі з патошчымі канцамі, а пазногці — з выпуклай цэнтральнай часткай — шкло га-дзінінкі.

Пры псарыязе на паверхні пазногцавай пласцінкі з'яўляюцца шматлікія кропкавыя паглыбленні, з-за чаго яна становіцца падобнай на напартак (такія пазногці, дарчы, маюць уласцівасць раз-пораз адсвойвацца). Пазногці ў чалавека з анеміяй

ХВАРАТАЙНА ВЯСЁЛКА

Жоўты колер пазногцяў не мае ніякага дачынення да моды — гэта адна з праяў парушэння работы печані. Жоўта-карычневые разводы могуць з'яўляцца на пазногцах пасля працяглага прыёму антыбіётыкаў.

Калі з'явіўся жоўты колер пазногцяў, а таксама карычневая кропка, а сам пазногаць патаўшаецца, крышчыцца і цымянец, хутчэй за ўсё, вашы рукі аблабоваюць адзін з мікраскапічных грыбоў. Бледныя пазногці сведчаць аб непаладках з сэрцам: кроў дрэнна насычаецца кіслародам, страчвае

У КРАПІНКУ АБО У ПАЛОСКУ?

Падоўжныя палоскі на пазногцах застаюцца пасля цяжкай хваробы, а праз некалькі месяцаў знікаюць без следу.

Інфекцыі (адзёр, пнеўманія, жаўтуха) пакадаюць пасля сябе папярочныя каналі, якія часцей за ўсё з'яўляюцца на вялікім, указальным або сярэднім пальцы.

Добра бачныя падоўжныя каналі, якія ідуць паралельна пазногцавай пласціне, гавораць аб па-рушэнні работы кішчэчніка або па-страўнікавай залозы.

А вось белыя палоскі і кропкі не гавораць ні пра што — яны з

Заслаўскае вымярэнне

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ Ў ГУКАХ ПАЎСТАЛА Ў КАМЕРНЫХ ФЕСТИВАЛЯХ

Дзесяць гадоў таму акурат на Вадохрышча на зямлі Рагнеды распачаў новы мастацкі асветніцкі праект, які стаў асабліва важным сярод фестываляў, што прыйшлі ў розныя куткі Беларусі. Пацаўся гукамі музыкі, а яна адкрыла невідомы Атлантыду, якая прадставіла ўсю нашу культуру. І расказваў пра духоўную, адкрытую ўсяму свету культуру, вельмі шчодрую і ахвярную: бо аказалася, што постачі з нашай гісторыі належыць не толькі Беларусі, але і ўсяму еўрапейскаму свету. А мы можа і самі не ведалі, не ўсведамлялі, што яны нашы. Аднак кампазітары, музыка якіх загуляла на камерных фестывалях, засталіся належаць не толькі нам, але і іншым культурам, розным народам, хоць нарадзіла іх багатая на таленты беларуская зямля — Міхала Клеафаса Агінскага, Станіслава Манюшка, Мечыслава Карловіча, Восіпа Казлоўскага, Напалеона Орда, Міхайла Ельскага... Шмат было асобаў, якія пакінулі ў спадчыну нам цудоўны свет нашай далёкай радзімы.

І гэта бадай галоўнае, што робяць камерныя фестывалі, якія ладзіць Нацыянальны канцэртны аркестр Беларусі.

— Мы не асцёбваем лёсавызначальную місію гэтага праекта. Бо насамрэч аналаг такога хуткага вяртання такіх вялікіх пластоў музычнай спадчыны ў свеце няма, — тлумачыць музыказнаўца і навуковы кіраўнік фестывалю, прэфарс Вольга ДАДЗІЁМБАВА.

— Паколькі мы самі займаліся некалі па падручніках гісторыі рускай музыкі, польскай музыкі, заходне-еўрапейскай, то мы дакладна ведаем працэс назнапавання гістарычных крыніц, вяртання спадчыны ў музыкалагічныя свецы — у навуцы, я не кажу пра практыку. На гэта ідуць нават не гады. Таму што даследчыцы працуюць сабе, выканаўцы з цягам часу могуць зяртацца, а то і не зяртаюцца да гэтых музычных помнікаў. Бо працэс вяртання не з'яўляецца такім актуальным для грамадства. Аднак яго рухае менавіта грамадская зацікаўленасць. І тая інтэнсіўнасць, з якой ажыццяўляецца гэты рух у беларускай культуры, не мае аналогу ў сусветным музычным свеце. Мы сталі сведкамі працэсу хуткага вяртання з нібыта эпох — Сярэднявечча, Ренэсансу, Барока, Класіцызму, Романтызму... Ёсць зацікаўленасць грамадства ў музычных помніках. Нашы фестывалі — маленькія крупіны, якія дапамагаюць ствараць цікавасць да таго, што належыць нацыянальнай гісторыі. Ну ці думаў, напрыклад, Агінскі, што раманс, які ён стварыў для дам, для салоннага музіцыравання, атрымае шалёныя авачыі фестывальнай публікі?.. Наша грамадства так засумавала па мінуўшчыню, якая канула ў небыццё. А музыка нясе не з чым не параўнальна па каштоўнасці эмацыйныя флюіды эпохі.

Пра гэту эпоху можна даведацца не толькі з літаратурных старонак, не з жывапісных твораў, а з музычных гукаў. І мы можа ведаць, чым жылі нашы продкі, чым яны дыхалі, пад што яны танчылі, што спявалі. Гэта прага грамадства да сваіх каранёў, да сваёй гісторыі сведчыць пра яго жыццядзейнасць, перспектывнасць. Ёсць дух, які жыўчыў нашу культуру, і ніякія крызісы не будучы змяняць рэалізаваць гэтае жаданне ведаць сябе. Нечакана мы адчулі праз музыку еўрапейскі вобраз Беларусі, для нас незнаёмы. І па гэтым вобразе мы бачым, што калісьці інтэлектуальная эліта Беларусі таксама была арыентавана шматветарна, хоць і ў інтэрнэце не было, але ведалі яны ўсе еўрапейскія каштоўнасці значна лепей, чым мы. Мы не ведаем, якія прэмеры адбыліся ў Пецярбургу, не тое, што ў Вене. А раней у Парыжы опера была пастаўлена, а яна ўжо і

тут з'яўляецца. Раней еўрапейска прастора была настолькі маналітна, настолькі адзіная, што нам сёння прыёмна ў гэтую прастору вяртацца. У гэтым сакрэт імклівага вяртання нашай музычнай спадчыны. На гэта ёсць попыт. Намаганнімі даследчыкаў і музыкантаў музычныя творы мінуўшчыны атрымалі другое нараджэнне. Нібыта самі творцы аякі і спраўдзілі свае колішнія надзеі, калі жылі ў іншых краінах, мелі там пашану, але ўспаміналі сваё юнацтва на радзіме. І нават выражалі гэтыя ўспаміны ў ноты. Вось як Мечыслаў Карловіч, які паходзіў з сям'і беларускага фалькларыста, у Польшчы пісаў творы на тэму беларускіх народных песень. А музыкант Міхайл Ельскі аб'яднаў столькі краін з канцэртамі, аднак і ён не забываўся пра родную мелодыю. Пасля канцэрта, які падаў аднаго з фестываляў былі прысвечаныя яго асобе, да яго ўзнікла настолькі вялікая цікавасць у даследчыкаў, што спецыяльна аджукалі яго тэатрычныя працы, прысвечаныя беларускаму фальклору — танцам Мінскай губерні. І высветлілася, што гэтыя танцы дагэтуль выконваюцца!.. Нездарма беларуская народная мелодыя ўплілася і ў музыку Станіслава Манюшкі, які нават калі стаў польскім класікам, імкнуўся срацца на сваю радзіму. У операх яго такога багацця народных мелодый, што адчуваеш сябе на народным свяце пад Мінскам. Крыніцай натхнення гэтая зямля была і для Агінскага, які пакінуў свой запавет: ніколі з ёй не развітацца.

Не развітацца найперш духоўна. І гэты дух сёння ўвасабляюць музыканты, якія могуць беларускую мінуўшчыню прадставіць вельмі нечакана. Сёлета ў канцэрте ігралі яе розныя камерныя калектывы — ансамбль трубачоў, ці драўляных духавых інструментаў, прыгожыя дзвучыты з ансамбля флейтыстаў і струннага квартэта імя Агінскага. Камерны аркестр пад кіраўніцтвам Валерыя Сарокі іграў канцэрт для скрыпкі Мечыслава Карловіча, у яким саліравала Алена Драко. Але гваздом праграмы было выступленне вакальнага ансамбля пад кіраўніцтвам Наталі Міхайлавай, з такімі рамантычнымі словамі ў рамансах, што я пашкадавала: цяпер мы так прыгожа амаль не гаворым пра каханне, цяпер мы так не спяваем, а можа і адчуваем ужо па-іншаму. Як прыгожа, аказаецца, можна спяваць пра каханне па-беларуску! Вядома ж, кампазітары Беларусі пісалі рамансы на розных мовах. Але перакладчыкі кажучы: такое ўяўленне, што быццам бы для беларускай мовы яны пісалі музыку.

Аднак асабліва беларускі дух і імкненне яго перадаць доўга ўжылі творцы мінулага стагоддзя, Ларыса ЦІМОШЫК.

услыаўляючы іншую Беларусь: Багатыроў, Глебавіч, Агеліевіч, Вагнер, Смольскі і іншыя. Гэтая музыка таксама гучала ў Заслаўі ў выкананні віртуозаў сучаснасці. Напрыклад, кантрабасіста, лаўрэата міжнародных конкурсаў Зміцера Саўчыка і піяністка Дашы Мароз, якія выканалі «Элегію для кантрабаса» класіка XX стагоддзя Анатоля Багатырова.

Ёсць у Заслаўі дае магчымасць злучыць мінулае з сённяшнім днём, каб на гэтай трывалай глебе можна было будаваць будучыню.

Заслаўе будзе. Сёлета горад адзначыць 1025 гадоў з дня заснавання. І ў яго вялікія планы.

— На пачатку года будзе зацверджаны афіцыйны дакумент, паводле якога будзе развівацца горад Заслаўе, — тлумачыць **Нана БУХАВЕЦ, старшыня гарвыканкома**. — Магчыма, ён будзе складарожкам Мінска. Будзе развівацца будаўніцтва, ідзе гаворка пра хуткасную трасу, трэцяе кальцо, якая пройдзе за Заслаўем. У нас няма ніводнага гагэта, што для гістарычнага горада вялікі мінус, але спадзёмся, што пытанне будзе вырашана падчас рэканструкцыі вясялянага канала. Але ўнікальнасць, адметнасць горада ўсё роўна трэба захаваць, бо тут прайшла і захоўваецца памяць пра тую вялікую ролю, якую адіграў горад у гісторыі Беларусі.

— Свята музыкі адбываецца ў юбілей горада, — адзначаў **першы намеснік старшыні Мінскага аблвыканкома Віктар ШАХЦЫЦКА**. — Прычымна тое, што ён праходзіць у Мінску, а калі горад Мінск пачне тут будаваць свае праспекты (гэтая тэрыторыя будзе развівацца, на сельнішчыне, ідзе пабудова), і, магчыма, горад Заслаўе стане мікрабарамам сталіцы, то гэтае свята губляць нельга, яго трэба працягваць.

— Мы робім гэтыя фестывалі дзеля таго, каб выхаваць новага чалавека, які жыве ў новай краіне, у Беларусі. Каб гэтыя новыя людзі ведалі гісторыю музычнай культуры сваёй краіны, — падкрэсліў **Міхайл ФІНБЕРГ, аўтар ідэі святаў і фестываляў у маленых гарадах Беларусі**. — Такія магчымасць была ў Заслаўі 10 гадоў запар. Людзі слухалі выдатныя творы, якія, магчыма, ў Мінску паслухаць нельга, таму што яны не выконваюцца. Зрабілі падарунак людзям яшчэ з тым, што выканалі лепшыя беларускія песні, якія папулярныя сёння. Нам у арганізацыі вельмі дапамаглі Мінскі аблвыканкам і Мінскі райвыканкам, якія рабілі, можа, у некаторыя гады не магчымае, каб Заслаўскі фестываль адбыўся. Ён пачынае чаргу фестываляў ў малых гарадах і аказваўся 105-м па ліку сярэд падобных мерапрыемстваў, якія ладзіць наш аркестр. Фестывальні шмат, нам ёсць над чым працаваць, бо ў кожнага з іх свае карані і асаблівасці. Галоўнае, што мы зрабілі — дамагліся таго, што людзі прыводзяць сваіх дзцей слухаць гэтую музыку.

Але сёлета, другі раз прайшоў яшчэ і конкурс для маленых выканаўцаў. Дзеткі ігралі толькі творы беларускіх кампазітараў. Гэта тыя музыканты, якія нас замяняць. У іх ёсць мэта — стаць прафесійнымі музыкантамі. І выдатна, што ў іх ёсць магчымасць выхоўвацца на творах, у якіх жыве дух Беларусі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Рыбаловы-аматары, дапамажыце!

Дзяржаўная інспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь звярнулася да рыбалоў-аматараў з просьбай ўзяць актыўны ўдзел у высечцы палонак на вадаёмах для насычэння вады кіслародам.

Звязана гэта з тым, што на вадаёмах краіны

НА ЗВЕРА ВЫЙШАЎ БРАКАНЬЕР

Сёлетняя зіма выдалася цяжкай для дзікай жывёлы. Але не глыбокі снег і працяглая маразы дамаюць яе.

За мінулы год на Брэстчыне ў браканьёры было канфіскавана 7400 кг рыбы і болей за 2000 кг дзішчы, а гэта амаль у тры разы больш, чым у 2008 годзе. У браканьёраў забралі 75 мс сетак і 121 дубальтоўку. Асуджаны былі 37 чалавек, а ў асноўным да прапраўных работ, пазбаўлення волі ўмоўна, яе абмежавання... А вось накладзення на браканьёраў штрафы склалі 395 млн рублёў. За 2009 год па вобласці зафіксавалі 2059 парушэнняў прыродаахоўнага заканадаўства.

Але часта за асобным выпадкам браканьёрства стаяць некалькі чалавек. Вось работнікі леспапайўнай гаспадаркі «Целяхань» (Івацэвіцкі раён) пры абходзе лесу прарымілі групу палюўнічых, якіх затрымалі не ўдалося. Але на снезе засталіся лжашы два ласы ды стрэльбы, якія браканьёры кінулі, уцякаючы. Супрацоўнікі мікраінспекцыі і міліцыі займаліся разборам гэтай справы і неўзабаве ўдалося вызначыць аднаго з тых браканьёраў. Пакуль ідзе следства, але ўжо вызначана шкода, нанесеная прыродзе: прыкладна 6 млн рублёў.

Але часта за асобным выпадкам браканьёрства стаяць некалькі чалавек. Вось работнікі леспапайўнай гаспадаркі «Целяхань» (Івацэвіцкі раён) пры абходзе лесу прарымілі групу палюўнічых, якіх затрымалі не ўдалося. Але на снезе засталіся лжашы два ласы ды стрэльбы, якія браканьёры кінулі, уцякаючы. Супрацоўнікі мікраінспекцыі і міліцыі займаліся разборам гэтай справы і неўзабаве ўдалося вызначыць аднаго з тых браканьёраў. Пакуль ідзе следства, але ўжо вызначана шкода, нанесеная прыродзе: прыкладна 6 млн рублёў.

Можна ўпэўняць звера не толькі пры дапамоце стрэльбы. У НП «Браслаўскія азёры» калі в. А. Кольца знайшлі вытрапаную тушу дзіка, следы прывялі да дома жывёлавада ААТ «Браслаўскі райаграсэрвіс». У прыбудоўе і была знойдзена частка дзіка. Высветлілася, што мужчына забіў звера сякерай. Сабакі абкалі дзіка і утрымлівалі яго, пакуль гаспадар не вярнуўся з сякерай.

У браканьёра няма жалю і сумлення, ён страляе ва ўсё жывое, што трапляе на вочы. Цяпер УП «ЖКГ» г. Сянно пайшоў паліваць на пушного звера і меў на гэта дазвол, але калі ўбачыў казулю, то застрэліў яе. І такіх фактаў шмат — замест казулі страляюць лася, змест зайца — дзіка...

Але па памерах нанесенай прыродзе шкоды шмат каго абшылі два браканьёры, якіх выявілі супрацоўнікі Стаўбуйскай мікраінспекцыі і Дзяржынскага РАУС. Браканьёры ўпаліваюлі сьвінатку дзіка, а

У наш час не голад гоніць чалавека ў лес, а жаданне здабыць «халюнае».

Шмат што залежыць ад чалавека — яго ўстаноўкі на жыццё. Дзясцёвце мне давясло ўбачыць, як стралялі калгасных коней, якіх у свой час забралі ў гаспадароў. Карміць не было чым і іх пусквалі на корм сьвіням. Запіты крывёю снег застаўся ў памяці назасёды.

А зараз кароткае інтэрв'ю з **начальнікам Слонімскай мікраінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Генадзем ШІЛ'НІКОВІЧАМ**. Была нядзеля, але ён быў на працоўным месцы.

— У нас выхадных няма. Пад нашым кантролем знаходзяцца Слонімска, Зэльвенскі і Баранавіцкі раёны, а гэта даволі вялікая тэрыторыя. Але скажу, што ў нас грубых парушэнняў апошнім часам не назіраецца — бязмежа няма.

— **Сёлета зіма даволі суровая. Прайшла інфармацыя, што рыба задыхаецца, а лебедзі ўмяраюць у лёд...**

— Не зусім так, бо рыбе цяжка даводзіцца ў вадаёмах са стаячай вадой, а дзе праточка, то нічога страшнага. У нас ёсць і лясныя

рэкі, напрыклад, Іса не ўсюды замерзла. Ды і з птушкамі людзі часта сітуацыю перабольшваюць. Лебедзі, калі прыёснае мароз, пералітаюць на адкрытыя вадаёмы, якія не замяраюць зімой. Дзікую капытную жывёлу падкормліваюць, для дзікоў усталююць кармушкі і зьверы ідуць.

— **Ады корміць, а другія страляюць?**

— А мы для таго і пастаўленыя, каб стралялі як мага менш... Не законна.

— **Генадзе Уладзіміравіч, а працяваць вам не перажджыць? Вось затрымалі нейкага начальніка ў лесе без ліцэнзіі і усё ціха?**

— Пасля таго, яе інспекцыя стала падпарадкоўвацца Адміністрацыі Прэзідэнта, з боку мясцовай улады адчуваецца толькі падтрымка, разуменне важнасці нашай работы.

Дарчы, затрыманае вялікай колькасцю браканьёраў яшчэ не сведчыць, што іх стала больш: а можа, гэта заслуга тых, хто браканьёраў ловіць.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Юшка душы грэе

Мы робім гэтыя фестывалі дзеля таго, каб выхаваць новага чалавека, які жыве ў новай краіне, у Беларусі. Каб гэтыя новыя людзі ведалі гісторыю музычнай культуры сваёй краіны, — падкрэсліў **Міхайл ФІНБЕРГ, аўтар ідэі святаў і фестываляў у маленых гарадах Беларусі**. — Такія магчымасць была ў Заслаўі 10 гадоў запар. Людзі слухалі выдатныя творы, якія, магчыма, ў Мінску паслухаць нельга, таму што яны не выконваюцца. Зрабілі падарунак людзям яшчэ з тым, што выканалі лепшыя беларускія песні, якія папулярныя сёння. Нам у арганізацыі вельмі дапамаглі Мінскі аблвыканкам і Мінскі райвыканкам, якія рабілі, можа, у некаторыя гады не магчымае, каб Заслаўскі фестываль адбыўся. Ён пачынае чаргу фестываляў ў малых гарадах і аказваўся 105-м па ліку сярэд падобных мерапрыемстваў, якія ладзіць наш аркестр. Фестывальні шмат, нам ёсць над чым працаваць, бо ў кожнага з іх свае карані і асаблівасці. Галоўнае, што мы зрабілі — дамагліся таго, што людзі прыводзяць сваіх дзцей слухаць гэтую музыку.

Але сёлета, другі раз прайшоў яшчэ і конкурс для маленых выканаўцаў. Дзеткі ігралі толькі творы беларускіх кампазітараў. Гэта тыя музыканты, якія нас замяняць. У іх ёсць мэта — стаць прафесійнымі музыкантамі. І выдатна, што ў іх ёсць магчымасць выхоўвацца на творах, у якіх жыве дух Беларусі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Погляд

Ёсць мова сэрца, мова закаханых, пшчотная мова маці, на якой яна зяртаецца да дзіцця, ёсць найчысцейшая мова душы, мова веры, якая дазваляе ўзнісціца над усім. Так, яна такая ёсць — наша родная мова. Пра гэта скажа сёння, напэўна, кожны — не толькі даследчыкі-мовазнаўцы. Правільныя, прыгожыя словы пра беларускую мову могуць сказаць людзі самых розных прафесій, спыні іх толькі на вуліцы. Пытанне ў тым, на якой мове...

Сіبرى «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» гаворач на роднай мове і запрашаюць далучацца да іх усіх грамадзян Беларусі. Арганізацыя вырашыла абвясціць 2010-ы годам беларускай мовы. Напэўна не толькі з мэтай пашырыць сферу яе ўжывання, але і прыцягнуць увагу да таго, што мова тытульнай нацыі і адна з дзяржаўных павінна быць такой па-сутнасці.

А гэта ўжо дзяржаўнае пытанне. Магчыма, таму сёлета на канферэнцыю, дзе разглядаўся сучасны стан беларускай мовы, наладжаную ТБМ, прыйшлі прадстаўнікі дзяржаўных устаноў — міністэрстваў адукацыі і культуры. Падобна, гэта нават стала прыёмнай нечаканасцю для арганізатараў. Бо сапраўды пытанню шмат. Але Наталія Аўдзеева, прадстаўніца Міністэрства культуры, магчыма, зняла частку з іх: ва ўстановах гэтай галіны беларуская мова ўсё-такі больш выкарыстоўваецца — у бібліятэках, музеях, на розных конкурсах. Але напрыклад, у тэатрах краіны толькі каля 30 працэнтаў беларускамоўных спектакляў, таму заўсёды ёсць да чаго імкнуцца і ёсць у чым сябе ўдасканаліваць.

Магчыма, шмат што быў пазбаўлены праблемай, які ўдасканаліць сваю беларускую мову, каб адразу, яшчэ са школы, яе добра засвоіць. — Да яна беларуская мова прыйшла пад уплывам выдатнай настаяніцы. Яна сама прыгожа размаўляла і стала прыкладам шанавання роднай мовы. Усё пачынаецца з настаўніка, — прагучала ў выступленні старшыні ТБМ Алена Трусава. — Таму галоўнае, куды мы павінны накіраваць сёння свае намаганні, — гуртаваць настаяніку вакол сябе, прыцягваць будучыя філолагі. Менавіта студэнты з'яўляюцца нашай надзеяй і галоўнай сілай ТБМ. Насаміром для падтрымкі мовы лепшым было б, каб кожны з настаўнікаў проста пачаў размаўляць 24 гадзіны ў суткі па-беларуску. Гэта значна змяніла б моўную сітуацыю ў лепшы бок.

Выхаваанне па-беларуску, безумоўна, пачынаецца найперш са школы. Але выступоўцы адзначалі, што рынак камп'ютарных гульняў і дыскаў з фільмамі для дзцей і падлеткаў увогуле не прапановае беларускамоўных варыянтаў. Таксама як і не дублююцца на родную мову фільмы не тое што замежныя, але нават свае. Ды і беларускамоўнае інтэрнэт-прастора абмежаваная.

Але слова нясе рэальную сілу, адзначаў прафесар Адам Мальдзіс. Беларуская мова заўсёды вылучалася сваёй далікатнасцю, бо ёй не ўпсавіць словы бруднай лаянкі. Неўздурная мова прыйшла ў Беларусь толькі ў другой палове XIX стагоддзя, але сёння па выкарыстанні неўздурнай лексікі наша краіна займае далёка не апошняе месца ў свеце.

Дык, можа, звярнуць увагу на беларускую мову вось дзеля гэтай славаў сілы слова, якое нясе культуру і ўхваляе? Як адзначыў пісьменнік Васіль Якавенка: «Якое значэнне мае, на якой я мове гавару?.. А мяняецца менталітэт чалавека. Мяняецца душа чалавека ў рэальны час».

Ларыса ЦІМОШЫК.

Сіла слова

Ёсць мова сэрца, мова закаханых, пшчотная мова маці, на якой яна зяртаецца да дзіцця, ёсць найчысцейшая мова душы, мова веры, якая дазваляе ўзнісціца над усім. Так, яна такая ёсць — наша родная мова. Пра гэта скажа сёння, напэўна, кожны — не толькі даследчыкі-мовазнаўцы. Правільныя, прыгожыя словы пра беларускую мову могуць сказаць людзі самых розных прафесій, спыні іх толькі на вуліцы. Пытанне ў тым, на якой мове...

Сіبرى «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» гаворач на роднай мове і запрашаюць далучацца да іх усіх грамадзян Беларусі. Арганізацыя вырашыла абвясціць 2010-ы годам беларускай мовы. Напэўна не толькі з мэтай пашырыць сферу яе ўжывання, але і прыцягнуць увагу да таго, што мова тытульнай нацыі і адна з дзяржаўных павінна быць такой па-сутнасці.

А гэта ўжо дзяржаўнае пытанне. Магчыма, таму сёлета на канферэнцыю, дзе разглядаўся сучасны стан беларускай мовы, наладжаную ТБМ, прыйшлі прадстаўнікі дзяржаўных устаноў — міністэрстваў адукацыі і культуры. Падобна, гэта нават стала прыёмнай нечаканасцю для арганізатараў. Бо сапраўды пытанню шмат. Але Наталія Аўдзеева, прадстаўніца Міністэрства культуры, магчыма, зняла частку з іх: ва ўстановах гэтай галіны беларуская мова ўсё-такі больш выкарыстоўваецца — у бібліятэках, музеях, на розных конкурсах. Але напрыклад, у тэатрах краіны толькі каля 30 працэнтаў беларускамоўных спектакляў, таму заўсёды ёсць да чаго імкнуцца і ёсць у чым сябе ўдасканаліваць.

Магчыма, шмат што быў пазбаўлены праблемай, які ўдасканаліць сваю беларускую мову, каб адразу, яшчэ са школы, яе добра засвоіць. — Да яна беларуская мова прыйшла пад уплывам выдатнай настаяніцы. Яна сама прыгожа размаўляла і стала прыкладам шанавання роднай мовы. Усё пачынаецца з настаўніка, — прагучала ў выступленні старшыні ТБМ Алена Трусава. — Таму галоўнае, куды мы павінны накіраваць сёння свае намаганні, — гуртаваць настаяніку вакол сябе, прыцягваць будучыя філолагі. Менавіта студэнты з'яўляюцца нашай надзеяй і галоўнай сілай ТБМ. Насаміром для падтрымкі мовы лепшым было б, каб кожны з настаўнікаў проста пачаў размаўляць 24 гадзіны ў суткі па-беларуску. Гэта значна змяніла б моўную сітуацыю ў лепшы бок.

Выхаваанне па-беларуску, безумоўна, пачынаецца найперш са школы. Але выступоўцы адзначалі, што рынак камп'ютарных гульняў і дыскаў з фільмамі для дзцей і падлеткаў увогуле не прапановае беларускамоўных варыянтаў. Таксама як і не дублююцца на родную мову фільмы не тое што замежныя, але нават свае. Ды і беларускамоўнае інтэрнэт-прастора абмежаваная.

Але слова нясе рэальную сілу, адзначаў прафесар Адам Мальдзіс. Беларуская мова заўсёды вылучалася сваёй далікатнасцю, бо ёй не ўпсавіць словы бруднай лаянкі. Неўздурная мова прыйшла ў Беларусь толькі ў другой палове XIX стагоддзя, але сёння па выкарыстанні неўздурнай лексікі наша краіна займае далёка не апошняе месца ў свеце.

Дык, можа, звярнуць увагу на беларускую мову вось дзеля гэтай славаў сілы слова, якое нясе культуру і ўхваляе? Як адзначыў пісьменнік Васіль Якавенка: «Якое значэнне мае, на якой я мове гавару?.. А мяняецца менталітэт чалавека. Мяняецца душа чалавека ў рэальны час».

Ларыса ЦІМОШЫК.

Міністэрства інфармацыі глыбока смуткуе з выпадку заўчаснай смерці намесніка галоўнага рэдактара часопіса «Полымя» МАРУКА Уладзіміра Антонавіча і выказвае спачуванні яго родным і блізкім.

НЕ СТАЛА УЛАДЗІМІРА МАРУКА

Пайшоў з жыцця беларускі паэт, рэдактар, перакладчык, былы «звядзец» Уладзімір Антонавіч Марук. Апошнія гады свайго жыцця ён працаваў намеснікам галоўнага рэдактара ў часопісе «Полымя».

Уладзімір Антонавіч нарадзіўся ў в. Гута Ганцавіцкага раёна. Скончыў Магілёўскі бібліятэчны тэхнікум, філалагічны факультэт БДУ. Пэўны час настаяніцаў у сталічнай школе № 106. З 28 красавіка 1981 года працаваў у «Звяздзе» карэспандэнтам аддзела культуры і літаратуры, а праз колькі гадоў — і загадчыкам аддзела. З 1986-га — загадчык рэдакцыі выдавецтва «Юнацтва», у 1998-м — галоўны рэдактар выдавецтва «Белфакс». У 2003-м прыйшоў у часопіс «Полымя»...

Першыя вершы надрукаваў у газеце «Магілёўская праўда», першы зборнік паэзіі Уладзіміра Марука выйшаў у 1982 годзе, кніга называлася «Зоркі ў кронах». Далей былі зборнікі «Ліст рабін» (1987), «Інструкцыя голасам» (1991), «Ёжык чыж у Парыж» (1994). Паэт перакладаў з армянскай, туркменскай, узбекскай моў. Пісаў для дзцей.

Не стала Уладзіміра Антонавіча 23 студзеня 2010 года. Паэту было 56 гадоў.

Калектыву «Звязды» глыбока смуткуе з прычыны смерці Уладзіміра Антонавіча і выказвае сямі паэта свае шчырыя спачуванні.

ГОСЦІ ВЫБІРАЮЦЬ «МІНСК»

Замежнікі, якія прыязджаюць у беларускую сталіцу, часцей за ўсё зьяўляюцца ў гасцініцы «Мінск».

Сёння Беларусь і Кітай ідуць па шляху ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва, якое, зыходзячы з патэнцыялу абедзвюх краін, павінна прыносіць усё лепшыя і лепшыя вынікі. Але сусветныя фінансавыя крызісы з'яўляюцца цяпер, хоць і нежданым, а ўсё ж нашым спадарожнікам. Якія дзеянні неабходна прадпрымаць абодвум бакам для таго, каб не толькі не знізіць паказчыкі гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, але і ўзяць яшчэ больш высокую планку? На гэта і шэраг іншых пытанняў «Звезда» адказвае Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь Лу ГУЙЧЭН.

супраць закрыцця нацыянальных рынкаў ад імпарту.

— Цяпер, дзякуючы грандзёнай энергіі, асабістаму клопату і ўвазе з боку кіраўніцтва абедзвюх краін, сумесным намаганням гандлёва-эканамічных дзяржаўных структур і дзелавага колаў дзвюх дзяржаў, кітайска-беларускі гандлёва-эканамічныя адносіны здаровыя, моцныя і паспяхова развіваюцца. — адначасна спадар ПАСОЛ. — Урады Кітая і Беларусі ў адпаведнасці з агульнапалітычным становішчам і запатрабаванымі эканамічнага развіцця прылічлі шэраг антыкрызісных мераў. Напрыклад, урад Кітая адкарыктаваў фінансавую палітыку, азначыў курс на ўмераную лібералізацыю валюты. Ён прыкладзе актыўныя намаганні ў вырашэнні ўнутраных запатрабаванняў, што пашыраюцца, у тым ліку ў паскарэнні тэмпаў будаўніцтва аб'ектаў жытла і абслугоўвання насельніцтва, інфраструктурных і акалічальных будынкаў, аднаўленчых работ па ліквідацыі наступстваў стыхійных бедстваў, у павышэнні ўзроўню даходаў гарадскога і вясковага насельніцтва з адмысловай увагай на маламаёмасную катэгорыю грамадзян. Усе гэтыя меры прыярытэтычна спрыяюць стабілізацыі і росту эканомікі. Беларускі ўрад таксама прыняў шэраг сучасных і эфектыўных валютна-фінансавых мераў з тым, каб паслабіць негатывы ўплыў сусветнага фінансавога крызісу на сваю эканоміку. Цяпер сусветныя эканамічны крызісы накуль не дасягнуць дна, адпаведна не асыня перспектывы ўздыму эканомікі. Для стварэння спрыяльных умоў здаровага і стабільнага развіцця гандлёва-эканамічных адносін паміж Кітаем і Беларуссю абодва бакі павінны выкарыстоўваць рэзервы для паглыблення супрацоўніцтва, пашыраць маштабы ўзаемагандлю і інвестыцый, выступаць

— Я згодзен з тым, што адзін з галоўных напрамкаў развіцця двухбаковых кітайска-беларускіх адносін — палітычнае міграцыйнае супрацоўніцтва. Падпісанні шэраг дамоў, існуючых пабрацімскія сувязі паміж гарадамі абедзвюх краін. Якія з 23 правінцый Кітая працягваюць найбольшую ініцыятыву ва ўсталяванні дзелавага кантактаў з беларускімі рэгіёнамі? — Я згодзен з тым, што адзін з галоўных напрамкаў развіцця двухбаковых кітайска-беларускіх адносін — палітычнае міграцыйнае супрацоўніцтва нашых дзяржаў. На сёння існуюць 9 дамоў аб усталяванні пабрацімскіх сувязяў на ўзроўні правінцый і абласцей дзвюх краін, таксама падпісаны шэраг дамоў аб супрацоўніцтве па розных напрамках. Знаёмства і абмен інфармацыяй у час узаемных візітаў дэлегацый па лініі гарадоў-пабрацімаў ствараюць трывалы падмурк стаўнаска, параўнення паміж людзьмі нашых краін, пашыраюць рамкі і вобласці супрацоўніцтва. Так, цесныя пабрацімскія адносіны, узаемныя абмены паміж правінцыяй Хубэй і Брэсцкай вобласцю даюць багатыя вынікі. Паспяхова працуе створанае сумесным капіталам 10 гадоў таму ў правінцыі Хубэй прадпрыемства па вытворчасці цягачоў. Прапрацоўваюцца магчымасці стварэння яшчэ аднаго новага сумеснага прадпрыемства.

«КУРС — НА ПАРТНЁРСТВА МАЛЫХ І СЯРЭДНІХ ПРАДПРЫЕМСТВАЙ!»

— У чэрвені мінулага года ў Мінску прайшоў беларуска-кітайскі гандлёва-эканамічны форум, у якім узлі ўдзел больш за 50 кітайскіх кампаній, якія працягваюць у сферах будаўніцтва, энергетыкі, машынабудавання, хімічнай прамысловасці. Фундамент якіх ўзаемавыгадных праектаў быў закладзены на гэтай сустрэчы? І якія перспектывы беларуска-кітайскага інвестыцыйнага супрацоўніцтва ў цялым?

— Наўраўне з павелічэннем маштабаў двухбаковага гандлю актыўна развіваецца кітайска-беларуская інвестыцыйнае і тэхнічна-эканамічнае супрацоўніцтва. Увасабляюцца ў жыццё шэраг праектаў, у тым ліку ў сферы энергетыкі, жыллёвага і інжынернага будаўніцтва, машынабудавання, сельскай гаспадаркі. Паспяхова ідзе рэканструкцыя мінскай ЦЭЦ-2, стартуваў праект будаўніцтва мінскай ЦЭЦ-5, у стадыі актыўнай падрыхтоўкі — будаўніцтва трох ліній па вытворчасці цэменту. Кітайскія кампаніі «ХУАВЭЙ», «ЗТЕ», «АНХАЙ-БЕЛАЛКАТЭЛЬ» і іншыя арганізацыі ўспіліся ў беларускі рынак электрасувязі і камунікацый, далі шырокі спектр абслугоўвання для аб'ектаў Белтэлкама, тым самым значна палепшылі ўмовы электрасувязі ў Беларусі. Прадпрыемствы дзвюх краін працягваюць весці перамаўляўчыя і чыгуначныя лакаматывы, «разумныя» сістэмы кіравання рухомым транспартам на чыгуначні, гідрэлектрастанцыі, сельгасвытворчасць. Прыезд у чэрвені мінулага года дэлегацыі прадстаўнікоў найбуйнейшых прадпрыемстваў Кітая разам са старэйшай кітайскай Камітэта гандлёвага садзейнічання спадаром Ван Цзіфэем у Беларусі стаў канкрэтнай мерай кітайскага боку ў гэтыя няпростыя для краіны час — націску сусветнага фінансавога крызісу — для садзейнічання двухбаковаму гандлю і інвестыцыйнаму супрацоўніцтву, заклалі трывалы падмурк для паглыблення партнёрства ў імацаваным паразумення паміж прадпрыемствамі дзвюх краін. Непасрэдна на гэтым ганд-

лёва-эканамічным форуме 10 прадпрыемстваў заключылі кантракты і падпісалі дамовы аб супрацоўніцтве. — Якіх новых прапаноў па далейшым пашырэнні вытворча-кааперацыйных адносін варты чакаць з боку кітайскіх партнёраў у найбліжэйшы час? — Эканомікі дзвюх краін, Кітая і Беларусі, маюць спецыфіку вялікай ўзаемадапаўняльнасці. Кітай, прайшоўшы шматгадовы шлях рэформы, набыў вопыт самых перадавых тэхналогій у сферы будаўніцтва інфраструктурных аб'ектаў — дарог, мастоў, электрасувязі і камунікацый, пры гэтым не маючы сабе роўных у канкурэнцыю. Кітайскі ўрад заахочвае пашыраць прадпрыемствы займаюцца знешне-інвестыцыйнай дзейнасцю, укладваючы свой капітал у стварэнне прадпрыемстваў за мяжой, у тым ліку ў Беларусі. Кітайскія і беларускія прадпрыемствы ўжо зрабілі паспяховыя крокі па стварэнні сумесных вытворчасцяў. Сёння паспяхова працягваюць СІП па вытворчасці колавых цягачоў, па зборы мікрахвалевых печак. Шэраг новых сумесных прадпрыемстваў знаходзіцца ў стадыі рэгістрацыі. Напрыклад, у верасні мінулага года падпісана дамова паміж беларускім заводам колавых цягачоў і кітайскай кампаніяй аб рэгістрацыі ў Беларусі СІП. У нас ёсць усё падставы верыць: чым больш прадпрыемстваў будзе знаёміцца адзін з адным, тым больш будзе стварацца сумесных вытворчасцяў.

— Сёння малы і сярэдні бізнес павінен стаць, на наш погляд, прыярытэтным напрамкам у развіцці кітайска-беларускіх двухбаковых дзелавага ўзаемаадносін. Якія перспектывы формы магюць набыць ўзаемадзеянне ў гэтым сегменце эканомікі? — Ва ўсё часе сярэднія і малыя прадпрыемствы былі асновай двухбаковага гандлёвага супрацоўніцтва. Яго перавага — у акалічэнняй стратэгіі і рухомасці формы гаспадарання. Але ёсць і недахоп — малы аб'ём інфармацыі аб іх і адзін аб адным. Таму ўрады абедзвюх краін павінны ўзвесці ўматлікія масты і арны

для пашырэння папулярнасці сярэдніх і малых прадпрыемстваў і сувязі іх паміж сабой, даць у большым аб'ёме інфармацыйныя паслугі. Кітай — гэта грандзёжны рынак, дзверы якога адчынены для ўсіх краін свету, у тым ліку ў Беларусі. У нас не існуе ніякіх абмежаванняў для імпарту беларускіх прадукцый. Для знаёмства з запатрабаванымі кітайскага рынку і магчымасцямі супрацоўніцтва мы запрашаем беларускія прадпрыемствы наведваць Кітай, пабываць на Гуанчжоўскім гандлёвым кірмашы, узяць удзел у рабоце Сям'янінскіх інвестыцыйных форумаў, пазнаёміцца з іншымі кітайскімі міжнароднымі выставамі. Прадукцыя шматлікіх беларускіх вытворцаў, у тым ліку буйнога машынабудавання і хімічнай прамысловасці, трактары для сельскай гаспадаркі, калійныя ўгнаенні і іншыя, канкурэнцызольная і запатрабаваныя. Верыцца, што яна абавязкова зойме сваю нішу на кітайскім рынку.

— Рэалізацыя якіх сумесных праектаў у навукова-тэхнічнай сферы ажыццяўляецца сёння? — Патэнцыял навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва паміж Кітаем і Беларуссю вялікі, і ўрады дзвюх краін надаюць яму значную ўвагу. Большасць з 19 праектаў, зацверджаных на 8-й сесіі Міжурдавага Кітайска-Беларускай камісіі па навукова-тэхнічным супрацоўніцтве на 2008—2010 гады, якая прайшла ў Мінску ў чэрвені 2009 года, паспяхова рэалізуюцца. У ліпені 2009 года кітайская прадстаўніцтва Шандуні ў Беларусі навукова-даследчы інстытут парашкавай металургіі заключылі кантракт аб перадачы тэхналогіі.

Барта скажаць, што кітайска-беларускае супрацоўніцтва ў навукова-тэхнічнай сферы будзеца на ўзаемавыгаднай аснове. Кітайскі бок заўсёды стаіць на тым, каб партнёрства нашых краін працягвала развівацца ў кірунку ўзаемнай выгады. **Пытанні задавалі Кацярына ДАРАФЕЙЧЫК і Барыс ЗАЛЕСКІ.**

Сёння Месяц Першая квадра 23 студзеня. Месяц у сузор'і Блізняты. Імяніны Пр. Елізара, Пятра, Якова. К. Ванды, Паўліны, Палікарпа, Цімафея, Ціта.

Надвор'е на зяўтра. Гэамагнітнае ўзрушэнні. АБ'ЯЗНАЧЭННІ: — німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў; — неवलлія геамагнітных узрушэнняў; — слабая геамагнітная бура.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ. Crossword puzzle grid with clues in Belarusian.

НОВЫЯ МАРКІ

25 студзеня 2010 года Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь уварло ў абарачэнне паштовы блок «XXI зімовыя гульні Алімпіяды ў Ванкуверы». Мастакі Марыя Плахатнюк і Іван Лукін.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (20 студзеня). Па гарызанталі: Саліст. Плотка. Улан. Смех. Шар. Харч. Кумыс. Бруд. Айва. Бак. Балык. Грамада. Бал. Чада. Апед. Салам. Пальма. Касір. Ака. Ангелі. Тога. Тэнар. Раман. Гаць. Валік. Дока. Дэлегат. Рамонак. Па вертыкалі: Багара. Пат. Судак. Сака. Алан. Бабель. Асада. Амар. Трум. Кальман. Града. Лешч. Ева. Лот. Плаха. Цвік. Рой. Лінь. Кар. Кабура. Плата. Мульча. Сом. Адліга. Корпус. Код. Ранішнік. Сканворд (22 студзеня). Па гарызанталі: Пранік. Качалка. Стык. Стос. Рол. Скат. Сапёр. Азія. Штык. Пыж. Абраз. Біклага. Лак. Дах. Клан. Саман. Пірат. «Артэк». Ата. Андора. Гуно. Залом. Бакас. Клуб. Абакан. Кіно. Кіліп. Жалейка. Па вертыкалі: Ступа. Брыз. Паз. Віркі. Сіта. Арал. Пальма. Орда. Крыга. Атам. Куст. Жахан. Кракі. Торт. Дол. Кіп. Крысо. Уран. Літ. Грыб. Нож. Скачок. Лагга. Парода. Тук. Антэна. Цэбар. Зух. Костачка. Сканворд (23 студзеня). Па гарызанталі: Алімпі. Эйнштэйн. Кава. Казуля. Токар. Гт. Халва. Уран. Арктыка. Дол. Рэтра. Аста. Арал. Раб. Курага. Оптыка. Рог. Сук. Сатыр. Аўрал. Нар. Каран. Смятана. Жах. Рагу. Амур. Полашч. Капернік. Па вертыкалі: Ламансаў. Такса. Прысак. Крыж. Акула. Пелька. Абак. Архар. Агарак. Эскіс. Хам. Узлёт. Гук. Навал. Сакура. Ягада. Сом. Вуда. Тула. Скарына. Акт. Горан. Ньютан. Анаг. Ратунак.

Усміхнемся!

У кожнай жанчыны ў шафе жыве пацешная істота па імені «Нама чаго апрануць». Жонка і муж: — Табе піва даражэйшае за мяне! — Што ты, дарагая! Піва — значна таннейшае! Хто рана кладзецца, позна выходзіць замуж! У рэстаране. — Выбачайце, чаму вашы фірмовыя катлеты так моцна пахваюць гарлыкай? Афіцьянт адыходзіць на пару крокаў: — А цяпер? Дыпламатыя — гэта мастацтва прамаўляць фразу «добры сабак» датуль, пакуль пад руку не трапіцца добры камень. Жанчына прыходзіць да ўрача: — Доктар, я хацела б зрабіць стэрлізацыю. — Але гэта вельмі сур'ёзнае рашэнне, я не раўі бы спяшацца, пакарыся з сям'ёй... — Ужо раіліся. Сям'янаццаць за, адзін устрымаўся.

26 студзеня

1574 год — у Віліні Пятром Мсціслаўцам на сродкі Мамонічу заснавана друкарня, якой, пры падтрымцы канцлера ВКЛ Л. Сапегі, быў дадзены часовы прывілей на манопольнае права выдання кніг на беларускай і царкоўна-славянскай мовах. Выдавала кнігі рэлігійнага, навукова-асветніцкага і юрыдычнага характару, у тым ліку «Граматыку славянскую», «Буквар». Была адзінай беларускай друкарняй, якая выпускала зборнікі заканадаўчых актаў, прававую літаратуру. Кнігі вызначаліся высокім папіграфічным і мастацка-арнаментальным афармленнем. Тут упершыню выкарыстаны курсіўныя шрыфты, якія ўзнаўлялі графіку канцелярскага пісьма. 1934 год — адкрыўся XVII з'езд ВКП (б), названы сталінскай прапагандай «з'ездам пераможцаў». Таксама вядомы як «з'езд расстраляных» — большасць яго дэлегатаў былі рэпрэсаваны ў гады вялікага тэрору. «Не бывае двух больш розных людзей, чым адзін і той жа чалавек, калі ён толькі яшчэ протывіцца на нейкія месці, і калі ён усю заняў яго». Джордж Галіфакс (1633—1695), англійскі дзяржаўны дзеяч.

РЫТУАЛЬНАЕ КУПАННЕ НЕМАЎЛЯЦІ

Стыхія вады зусім невыпадкава з'яўлялася самым першым элементом утварэння Сусвету. Яна захавала ў сабе патэнцыял зараджэння Жыцця, яна ж пацэп і падтрымлівала энэргію жыцця, надзяляючы яго дынамікай развіцця і самазахавання. У царэдзеньных казах шыроча прадстаўлены матыў біпалярнай сутнасці вады: пампыць герой у боццы з жывой вадой — і стаў багатыром, і наадварот, «мёртва» вада забірала ўсю моц ваўкалака, чарадзея, ведзьмака, чорта. Гэтыя старажытныя ўяўленні аб жывой і «мёртвай» вадзе глыбока асасаваныя і шырока прадэманстраваныя ў абрадавай практыцы нашых даўніх продкаў, асабліва ў рытуалах сямейна-родавай накіраванасці. Пад пільным наглядом роднай матулі і бабুলі знаходзілася вада для першага рытуальнага купання, якое часцей за ўсё выконвалі на дзевяты дзень пасля нараджэння дзіцяці. Ствараецца ўражанне, што гэта была тая непачата, першапачаткова вада эпохі стварэння свету, з якой і пачынаецца жыццё немаўляці — іншымі словамі, пачне ўтварэнне новага свету. Вада для купання дзіцяці павінна была адну ноч пераначаваць у хаце і тым самым набываць статус ажуіраванай, нагаворанай спецыяльнымі замовамі, намоленай малітвамі ўсёй сям'і. У новы спачатку налівалі халодную, і толькі потым дабулялі гарачую ваду, прычым ваду для купання дзіцяці ніколі не даводзілі да кіпення, а проста падагравалі. Неадрама пра людзей ністрыманых, злыхосых у народзе казалі: «У кіпені цэбе пакупалі». А сродкамі, якія надавалі вадзе яшчэ большую моц, выступалі настой з зёлка (чыстацел, рамонкі, чабрэц) або з кары дуба. У ваду, падрыхтаваную для купання немаўляці, абавязкова крыж-на-крыж лілі «святую» ваду, якую бралі ў храмах падчас вялікіх хрысціянскіх святаў, а часцей за ўсё на Вадохрышча. Ваду ў купелі «напаўнялі» дадатковым зместам, або складнікамі будучага шчаслівага жыцця: напрыклад, людзі верылі, што кубачак малака будзе спрыяць тама, каб твар быў белым, чыстым, апушчана ў ваду медная манета — каб чалавек быў дужым і здаровым, прысканіць бацькі ў купелі сына — каб табы і будучыні прадуючы яго справу; некалькі зярнят жыта — каб захаваць здольнасць працягу роду і г. д. Да вады, у якой памылі дзіця, ставіліся надзвычай асцрожна. Існуе павеся, што калі ў гэтай вадзе памыецца стары чалавек, то ён прыжыве шмат гадоў і захавае прыжывасць, бадрасць і рухавасць, а тое дзіця вельмі хутка састарэе. Вада пасля купання дзіцяці на некаторы час захоўвала ў сабе яго жыццёвы патэнцыял, таму яе катэгорыя забаранялася выкарыстоўваць у гаспадарчых справах, напрыклад, мыць у ёй пяльшчы і любіць дзіцячыя рэчы, бялізну, памыець ёю падлогу і г. д. Таксама забаранялася падпусцаць да гэтай вады жывёлы. Ваду пасля купання немаўляці вылівалі толькі ў светлую частку сутак, вечарам да заходу Сонца або назаўтра раніцай. Калі купалі хлопчыка, ваду вылівалі пад ярыліну — «райскае» дрэва, каля якога некалі красаваўся сам і любавався жыццём першы чалавек свету — Адам. З таго далёкага часу гэта дрэва сімвала нашай памяці, радаводу. Не забывалі некалькі кропель той вады выліць на падмурак хаты з боку чырвонага кута, каб хлопчэ, калі вырасце, застанец у гэтай хacie, ажанысь, прывеў сюды дзівячын і працягнуў свой род. Калі купалі дзівячынку, ваду вылівалі пад «вішаньку» — жаночае дрэва, сімвал пражыжосці і чцілівасці. Калі ваду выносілі з хаты, то некалькі кропель быццам выпадкова пралівалі за парогам — тым самым жадалі ёй абавязкова выйсці замуж, сучаснава «пайсці» за парог. **Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.**

Кірмаш. Адрас: Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А. Тэлефон: 287 17 79.

ЗВЯЗДА

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ. Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі: 220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А. Тэлефон для давадак 287 17 79.

ПРИВАТНЫЯ АБВЕСТКИ

ПРАДАЕЦА □ Дача добраўпарадкаваная, 20 км ад Віцебска, побач возера. Тэл. 8 029 290 07 10. □ Кватэра 3-пакаёвая, ёсць гараж, у райцэнтры Гарадок (30 км ад Віцебска), магчыма ў растэрміноўку. Тэл. 8 029 212 97 78. □ Дом памерам 11х7 м (можна пад знос), в. Галынь Наваградскага раёна. Тэл. МТС 253 35 69. □ Дача (участак 10 сотак, дамоў шчытавы, цэц, агароджа), 2 км ад Дзяржынска. Тэл. 8 025 669 61 51. □ Драўляны дом, абкладзены цоглай, 50 кв. м з гаспадарчымі пабудовамі, 40 км ад Мінска. Тэл. 8 01713 70 655. □ Дом у в. Калюжы, 4 км ад г. Жодзіна, участак 25 сотак. Тэл. 8 01775 36 655. □ Запчасткі да УАЗ-3303, крылы, рухавік, генератар і інш. Тэл. 8 01770 56 771. □ Тлумачальны слоўнік рускай мовы ў 4 тамах Уладзіміра Даля ў выдатным стане. Тэл.: 8 01777 74 56 67, 8 029 305 17 12.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Аджанасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывадацтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 361. Нумар падпісанні ў 19.30. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЕГІСТРАЦЫЯНЫ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.